

THE ULTIMATE FIGHTER

REALITY OG RITUAL

– en analyse av

The Ultimate Fighter LIVE! Cruz vs. Faber

Masteroppgave, Institutt for informasjons- og medievitenskap

Universitetet i Bergen

Høst 2012

Av Christopher Zibell

Innholdsliste

Forord.....	4
DEL 1.....	5
Innledning.....	5
Problemstilling.....	6
Metode.....	6
Teori.....	8
Sjangre.....	8
Sport.....	8
Reality-tv.....	9
Såpeopera.....	10
«Dallas with balls» en sammenligning mellom sport og såpe.....	12
Maskulinitet og kjønnsroller.....	14
Hegemonisk maskulinitet.....	14
The Televised Sports Manhood Formula.....	16
Maskulinitet på tv.....	17
Kvinner i tv-sport.....	19
Sport som kitsch.....	20
Narrative strukturer og myter.....	22
Myter.....	22
Narrative strukturer.....	24
Medieøkonomi.....	25
DEL 2.....	27
Bakgrunn.....	27
UFC sin begynnelse.....	29
The Ultimate Fighter.....	30
Kitsch og UFC.....	32
DEL 3.....	33
Analyse av <i>The Ultimate Fighter LIVE</i>	33
Introduksjon.....	33
Produksjon.....	34
Episode 1.....	35

Episode 1 – Oppsummering.....	36
Episode 2.....	39
Episode 2 – Oppsummering.....	42
Episode 3.....	43
Episode 4.....	44
Episode 5.....	46
Episode 6.....	47
Episode 7.....	48
Episode 8.....	49
Episode 9.....	51
Episode 10.....	52
Episode 11.....	53
Episode 12.....	54
Episode 13.....	55
Konklusjon.....	57
Sjangre.....	57
Maskulinitet.....	58
Televised Sports Manhood Formula.....	58
Ritual.....	60
Kitsch.....	61
Narrativ struktur.....	62
Oppsummering.....	63
Kilder.....	65
Analysemateriale.....	65
Litteraturliste.....	65
Nettsider.....	67

Forord

Jeg vil gjerne takke min veileder Peter Dahlén for tålmodighet og støtte under veiledningen av denne oppgaven. Jeg vil også takke Elin Zeiffert, Trude Lome og Rune Arntsen for alltid ta seg tid til å svare på spørsmål og henvendelser. Jeg vil også takke Karl Knapskog ved instituttet for et særdeles givende kurs om kulturjournalistikk.

Ellers vil jeg takke alle mine treningskamerater og mine to hovedtrenere Øystein Ljøsne og Daniel Sørensen ved Fight Fitness. Jeg vil også overrekke en stor takk til Karina Aase og Gina Helen Pedersen på Tv2 for hjelp med å skaffe meg ekstra fri fra jobb i innspurten av denne masteroppgaven.

DEL 1

Innledning

Da jeg for første gang så en video fra 1994 av «The Ultimate Fighting Championship» (UFC) en gang i løpet av høsten 2002 ble jeg både sjokkert og fascinert. En spinkel Brasilianer på 70 kg hamlet opp med muskuløse kjemper på over 100 kg ved å legge de i bakken og tvang dem alle som én til å kapitulere ved hjelp av tekniske manøvre som kvelertak og arm-låser. Jeg oppdaget hurtig at dette allerede hadde utviklet seg til en verdensomspennende idrett som har lange tradisjoner i både Japan og Brasil. Siden den gang har jeg fulgt nøye med på denne sporten, «Mixed Martial Arts» (MMA) som er en blanding av jiu-jitsu, kickboksing og bryting og som i dag blir kalt «verdens raskest voksende sport».

I skrivende stund er MMA fortsatt ulovlig i Norge men vi har allikevel flere kjente utøvere, blant annet Simeon Thoresen som er tredje nordmann til å kjempe i UFC og Joachim Hansen som i flere år har dominert sin egen vektklasse i Japan. Debatten rundt kampsport som idrett her i Norge er en diskusjon som kretser rundt moral, etikk, oppfattelse av sportsånd og ikke minst sikkerhet rundt utøverne. I begrunnelsen om hvorfor Norge ikke tillater såkalte «knockout-sporter» legges det fra Kulturdepartementets side vekt på at man ikke vil premiere eller legge til rette for idretter der målet er å skade motstanderen. Man ser altså at de utøvende myndigheter vektlegger både det moralske aspektet i tillegg til den fysiske sikkerheten til utøverne. Allikevel viser det seg at Norge har vært en pioner innen MMA og i både Trondheim, Oslo og Bergen har man klubber der profesjonelle fightere reiser til utlandet får å gå kamper. Jeg trener selv både jiu-jitsu og kickboksing her i Bergen og har merket en stor økning i interessen for kampsport de siste årene, spesielt «Brasiliansk jiu-jitsu» har blitt veldig populært.

MMA har hatt en eksplosiv utvikling de siste årene mye på grunn av en reality-serie på tv fra 2005 ved navn *The Ultimate Fighter*. I denne serien blir en utvalgt gruppe menn samlet for å delta på en treningsleir i regi av selskapet som eier UFC. De blir delt inn i to lag som trenes av hver sin UFC-stjerne og må i slutten av hver episode eliminere hverandre ved å gå kamp. Vinneren av reality-serien får en proff-kontrakt hos UFC og får muligheten til å trene med eliten av MMA-fightere i USA. Denne reality-serien har snudd UFC fra å være et obskurt undergrunns-fenomen til å bli en internasjonal organisasjon som i dag regnes som den største og gjevreste MMA-turneringen i verden. *The Ultimate Fighter* har skapt en rekke UFC-stjerner og har siden oppstarten vært

instrumentell i å bringe frem nytt talent og i å skape interesse for MMA. Denne reality-serien har på mange måter fungert som selve spydspissen i UFC sitt rekrutterings- og promoteringsmaskineri og har siden 2005 blitt sendt to ganger i året, nå sist på FOX sin nisjekanal FX Network.

Problemstilling

The Ultimate Fighter-serien har vist seg å være svært populær blant det demografiske segmentet menn 18-49 år og viser etter min mening et mannsideal som verdsetter respekt, hardt arbeid og viljestyrke. Jeg har også en oppfatning av at produsentene av *The Ultimate Fighter* fremstiller deltakerne i serien etter et mønster av klassiske narrative strukturer og roller som man finner igjen i andre tv-sjangre. Disse rollene påvirker igjen hvordan fighterne fremstiller seg selv, hvilket «image» de bygger opp rundt sin egen karakter og personlighet og i hvilken grad de forsøker å leve opp til det regjerende mannsidealet. Det er også grunnlag for å hevde at tv-formatet til UFC har latt seg påvirke av såkalte «kitschsporter», spesielt Amerikansk fribryting. Dette vil jeg se nærmere på sett i sammenheng med narrative strukturer og image. Alle disse påstandene vil jeg drøfte i denne oppgaven der jeg vil analysere den femtende sesongen av *The Ultimate Fighter* med følgende problemstilling som utgangspunkt: «Representerer mannsidealet i *The Ultimate Fighter 15* en form for hegemonisk maskulinitet og hvilke narrative strukturer ligger til grunn for produksjonen av denne serien?»

Hensikten er å undersøke på hvilken måte denne reality-serien fremstiller en viss form av maskulinitet innenfor rammen av en ny type idretts-underholdning. Jeg har valgt den siste avsluttede sesongen av *The Ultimate Fighter* da denne også prøver å fornye konseptet ved å sende alle eliminerings-kampene direkte.

Metode

Av praktiske årsaker har jeg altså begrenset mitt datamateriale til én sesong av *The Ultimate Fighter*-serien, dette mest av alt fordi jeg føler at å trekke inn flere sesonger, for eksempel i en komparativ analyse, vil ta for lang tid. Å begrense meg til én sesong vil altså gi meg bedre mulighet til å gå mitt analysemateriale nøye etter i sømmene. Helge Østbye m.fl. skriver i sin bok *Metodebok for mediefag* (2002: 267): «Dessuten må metodevalgene tilpasses de ressursene (tid, penger osv.) vi har til disposisjon.» Når det gjelder valg av forskningstema bestemte jeg meg tidlig for å skrive om

MMA da dette er en idrett som interesserer meg i langt større grad enn andre idretter. I tillegg så føler jeg at kombinasjonen av MMA og reality-tv er så underholdende at valget om å analysere *The Ultimate Fighter* falt raskt på plass. Østbye m.fl. (2002: 267) skriver: «Ideelt sett er det forskeren som skal styre valget av tema for forskningen, og det er alment akseptert at valget av problemstilling godt kan speile forskerens personlige interesser og samfunnsengasjement.» Jeg vil i sammenheng med dette understreke at jeg ikke har interesse av å bidra til noen form for debatt rundt for eksempel legaliseringen av MMA i Norge, men at jeg utelukkende ønsker å avdekke sider ved den narrative strukturen og de maskulinitets-idealene som finnes i denne serien. Jeg ønsker å gå i dybden av min problemstilling og har derfor bestemt meg for å gjøre en analyse av kvalitativ art. Østbye m.fl (2002: 275) skriver: «Generelt kan vi si at kvantitative metoder gir større grunnlag for generalisering (større bredde), mens kvalitative metoder gir større muligheter til å gå detaljert inn i enkeltsituasjoner (større dybde).» På grunnlag av dette sitatet har jeg altså valgt å foreta en kvalitativ tilnærming til mitt datamateriale. Dette gjør meg i stand til å kunne gå dypt inn i analysen og avdekke sammenhenger som er relevant for min problemstilling.

TEORI

Sjangre

Sport

The Ultimate Fighter er en programserie som kan karakteriseres som en blanding mellom sport og reality-tv, den kombinerer altså direktesendte MMA-kamper med et realitykonsept der deltakerne bor adskilt fra samfunnet i et eget hus ikke ulikt *Big Brother*. Dette er etter min mening en interessant kombinasjon da disse sjangrene appellerer til hvert sitt kjønn: sport som er populært hos menn og reality-tv som ofte tiltaler den kvinnelige delen av publikum. Peter Dahlén skriver i sin bok *Sport och Medier* (2008: 219): «Sjangre utgjør altså et system av estetiske regler og forventninger hos publikum og det er måten man kombinerer tradisjonelle sjangerelement med uvanlige og nyskapende fortellergrep som skaper dynamikk i fortellingen og som utvikler sjangeren.» På bakgrunn av dette er det verdt å undersøke og legge merke til hvordan tv-sport og reality som sjangre er med på å påvirke og utvikle *The Ultimate Fighter* som et nytt format.

Garry Whannel skriver i sin bok *Fields in vision: Television sport and Cultural transformation* (1992) at sjangeren tv-sport befinner seg i skjæringspunktet mellom tre ulike programformer i tv: journalistikk med sin realistiske og saklige innfallsvinkel, underholdning med sine fortellermessige grep og stjernegallerier, og drama som tilbyr spenning og vitalitet. Av disse tre sjangrene vil jeg påstå at det først og fremst er underholdningen som er den mest fremtredende i *The Ultimate Fighter*. Dahlén (2008: 220) forklarer hvordan den lette, populære/ folkelige underholdningen er en sammenblanding spenning og energi på den ene siden og samhold, konsensus og fellesskapsfølelse på den andre. Han peker også på betydningen av underholdningsbegrepet som han mener ikke er noe trivielt eller betydningsløst, hvilket jo nettopp er den betydningen som vanligvis tildeles dette begrepet, men heller det stikk motsatte, at det bokstavelig talt, under-holder – i meningen støtter opp under – noe i kulturen, for eksempel normer, forestillinger og idealer. Dahlén (2008: 218) forklarer videre at på samme måte som andre mediasjangre, formidler sportssendingene også visse verdier og ideologier og er i den sammenhengen en kulturell meningsbærer. Tv-sporten blir med dette sentral for å skape og opprettholde en nasjonal identitet og er instrumental i utformingen av den kulturelle manns-identiteten

Reality-tv

Ledende medieforskere som for eksempel Susan Murray (2004) har sammenlignet reality-tv med såpeopera og refererer til disse programmene som «dokusåper». John Fiske har i sin bok *Television Culture* (1987) beskrevet flere aspekter av den feminine såpeoperasjangeren, blant annet at mannlige karakterer er sensitive, settingen er hjemlig (at mye av handlingen skjer i hjemmet), og at følelser og dialog vektlegges. I likhet med såpeoperasjangeren har også reality-tv et fokus på dialog og følelsesmessige utbrudd. Annette Hill skriver i sin artikkel «Big Brother: the real audience» fra 2002 at «I motsetning til den manns-arenaen som er tv-sport så er det kvinner som tiltrekkes reality-tv-programmer og som følger dem trofast». I Anita Biressi og Heather Nunn sin bok *Reality TV: Realism and revelation* fra 2005 sammenlignes de emosjonelle utbruddene man finner i reality-tv med pornofilmens klimaks i form av et «money shot».¹

Her ser vi hvordan flere medieforskere forklarer at kvinner tiltrekkes det følelsesmessige aspektet ved reality-tv. Ekte mennesker med ekte følelser som utfolder seg og blottstiller sin emosjonelle karakter på tv blir altså høydepunktet for de kvinnelige seerne.

Et annet forskerteam innenfor medievitenskapen, Minna Aslama og Mervi Pantti (2006), skriver om hvordan «tilståelsesmonologen»² (eller the confessional monologue) er med på å skape et fokus for dette emosjonelle uttrykket ved reality-tv. Det trekkes også frem hvordan for eksempel dagligdagse samtaler og småprat kan virke svært engasjerende for seerne og er med på å skape et bånd eller en form for identifikasjon mellom seeren og reality-deltakeren.

Kristen Howard har i sin oppgave *Cry for the Camera, But Don't Tap in the Octagon* analysert den sjette sesongen av *The Ultimate Fighter* og sett på nettopp denne sjangerkrysningen mellom reality og sport. Howard har undersøkt den tilsynelatende inkompatibiliteten som finnes i grenselandet mellom den stoiske helten og den sårbare, følelsesfulle reality-deltakeren som vi finner hos personene i *The Ultimate Fighter*-serien. Spenningen mellom de to sjangrene legger mye av grunnlaget for Howards problemstilling: «Bringer den videre budskapet om at menn i UFC er tøffe og handlekraftige, eller tillater den at noen av kjennetegnene for såpeopera siver inn og dermed demper det maskuline image?» (Howard 2008: 5). Howard er her inne på den tilsynelatende paradoksale dualiteten som karakteriserer denne reality-serien: unge, ultra-maskuline menn som sloss med hverandre så blod og tenner fyker, står i det neste øyeblikket og gråter på tv mens de forteller hvordan de savner familie og venner. Howard forsøker å avdekke i hvilken grad denne serien lar seg påvirke av nettopp såpeopera- og reality-tv-elementene og hvorvidt disse er med på å

---

1 Referanse til den scenen i en pornofilm der den mannlige skuespilleren ejakulerer. Er også en referanse til den scenen i en film som koster mest å produsere.

2 Én-persons-intervju der et individ reflekterer over sin egen moral, handlinger, tanker, følelser og forhold til andre.

dempe den maskuline fremtoningen som deltakerne påtar seg.

Såpeopera

Såpeoperaen er en tv-sjanger som hovedsakelig er myntet på et kvinnelig publikum. I likhet med tv-sport som er rettet mot en mannlig målgruppe ligger det bak såpeoperaen en strategi fra tv-produsentenes side om å benytte seg av kjønns-kodede mønstre og tradisjoner for å fange interessen til menn og kvinner. Patricia Mellencamp (1985: 31) mener å kunne spore dette tilbake til 1950-tallet der man for første gang finner slike kjønns-kodede former for programmering innenfor tv-mediet: nyheter og sportsprogrammer for menn og matlagings- og moteprogrammer for kvinner. Etterhvert som denne formen for kjønnsbasert tv-produksjon utvikler seg dukker såpeoperaen opp som en av de mest utpregede representantene for den feminine formen for tv-programmering. M. E. Brown (1987) har forsket på såpeopera og kommet frem til åtte generiske karakteristikker som kjennetegner denne sjangeren.

1. En serieform som motsetter seg en narrativ avslutning.
2. Flere karakterer og hendelsesforløp.
3. En bruk av tid som er parallell med egentlig tid og som impliserer at handlingen finner sted selv om man ser på eller ikke.
4. Kort og brå segmentering mellom forskjellige deler.
5. Vektlegging av dialog, problemløsning og intime samtaler.
6. Mannlige karakterer som er sensitive.
7. Kvinnelige karakterer som ofte er profesjonelle og mektige i verden utenfor hjemmet.
8. Hjemmet, eller et annet sted som fungerer som et hjem, er settingen for programmet.

I motsetning til tradisjonelle narrativer som har en begynnelse, en midte og en slutt har såpeoperanarrativen en form som søker å unngå en endelig slutt. Man kan hevde at såpeoperaen utvikler seg gjennom et uendelig midtparti med et høyt antall hendelsesforløp og karakterer. Tradisjonell narrativ struktur benytter seg også av to stadier, en tilstand av likevekt som blir brutt til fordel for en tilstand av disharmoni hvor karakterene i historien søker å gjenopprette tilstanden av likevekt (Fiske 1987: 180). Denne uendelige tilstanden av disharmoni eller forstyrrelse gjør at såpeoperasjangeren ikke får noen avslutning på samme måte som andre sjangre som benytter seg av mer tradisjonelle narrative strukturer. Såpeoperaverdenen benytter seg altså av historier uten klimaks, uten en endelig løsning og avslutning. Det er altså prosessen heller enn målet som er fokus for disse handlingsforløpene. Det er nytelse i en syklisk og gjentakende form fremfor et endelig avsluttet

klimaks som konstituerer de feminine temaene i såpeoperasjangeren (Fiske 1987: 183). Nærbilder er også noe som går igjen i slike serier da seeren får tid til å lese ansiktsuttrykk og tolke følelsene som ligger bak disse. I følge Tania Modleski (1982: 99-100) er nærbilder en viktig form for representasjon i feminin kultur fordi dette gir trening i kvinnelige ferdigheter som å lese meninger bak ansiktsuttrykk og ord.

Vi ser altså at dialog, følelser og ansiktsuttrykk er sentrale i såpeoperasjangeren. Dette er også noe som går mye igjen i *The Ultimate Fighter*. Episodene i denne serien er delt inn i tre deler. I den første delen oppsummeres handlingen som har funnet sted i huset i løpet av den siste uken. Del nummer to er en kamp-del hvor to fightere møtes i «buret»³ for å eliminere hverandre fra konkurransen. Til slutt finner man spredte intervjuer der fighterne har monologer hvor de uttaler seg om ting som har funnet sted eller om andre personer i huset. Disse intervjuene fungerer som tilståelsesmonologer der man ofte får se nærbilder av gråtende deltakere som savner familie og kjærester eller rett og slett er knust etter å ha tapt en kamp.

Fremstillingen av kvinnen i såpeopera skiller seg fra andre sjangre som for eksempel tv-sport eller action-serier. Carol Lopate (1977: 50-1) skriver følgende om samspillet mellom kjønnene i såpeopera: «Kvinner og menn i såpeopera er trolig mer likestilte enn i noen annen form for kunst eller drama eller noe annen del av det virkelige liv.» Dette henger sammen med kvinnens evne til å spille på lik linje med den mannlige såpeoperakarakteren fordi hun bruker sin seksualitet i samspillet mellom de to kjønnene. Fiske (1987: 187) forklarer at i denne sjangeren fører kvinnens seksualitet ikke til at hun betraktes som et objekt fra mannens side, den er heller en positiv kilde til nytelse i et forhold eller et middel for å styrke kvinnens posisjon i den patriarkalske verden. Mens mannen søker å «erobre» kvinnen ved å oppnå et seksuelt klimaks så er kvinnens innflytelse over mannen ikke avhengig av en slik avgrenset hendelse. Tvert i mot vektlegges selve prosessene i forholdet mellom mann og kvinne som for eksempel forførelsens handlingsforløp og ritualer eller ekteskapets tilstand av lykke og trygghet. I såpeoperaen er altså ikke kvinnens seksualitet et objekt eller noe som oppleves som truende for mannen, den er heller et redskap for kvinnens mulighet til å realisere seg selv.

---

3 «Buret» (the cage) er slang for det 8-kantede buret, også kjent som en «Octagon», der deltakerne i en MMA-kamp konkurrerer mot hverandre.

«Dallas with balls» en sammenligning mellom sport og såpe

Barbara O'Connor og Raymond Boyle forfattet en artikkel med navnet «Dallas with balls: televised sport, soap opera and male and female pleasures» som kom på trykk i *Leisure Studies* 12 i 1993. I denne artikkelen sammenligner de sports- og såpeoperasjangrene i tv med den hensikt å utfordre oppfatningen om at disse er så ulike som man skal ha det til. Forfatterne konkluderer med at de har mange likhetstrekk og at de forholder seg til sine respektive målgrupper på mange av de samme måtene. O'Connor og Boyle forklarer at de to sjangrene spiller på mange av de samme strengene for å vekke følelsesmessige reaksjoner hos sitt publikum og at tv-sport på denne måten kan betegnes som «mannlig såpeopera». Forfatterne har sett på i hvilken kontekst hver sjanger forholder seg til dagligdagse sfærer av livet som fritid og hjem, og de har sett på måter den tekstlige strukturen og konvensjonene i hver sjanger vekker emosjonell identitet og gjenkjennelse hos seeren. Til slutt har de også undersøkt på hvilke måter de to sjangrene bekrefter kjønnsidentiteter hos menn og kvinner.

Som allerede nevnt i referanser til andre kilder i denne oppgaven blir såpeopera sett på som en «gynosentrisk»⁴ sjanger både på måten den henvender seg til kvinner på og ut i fra overvekten av kvinnelige seere. Tv-sport derimot har på sin side en bred appell til menn og spiller på mange av de samme følelsene for å engasjere sitt mannlige publikum. Den allmenne oppfatningen av disse sjangrene er at såpeoperaen blir sett på som eskapisme og fantasi, en virkelighetsflukt for seeren, mens tv-sport oppfattes som en legitim gjengivelse av virkeligheten (O'Connor & Boyle 1993: 108). I følge de to forfatterne er det allikevel slik at hvis man går sjangerkonvensjonene nærmere i sømmene så vil man se at motsetningsforholdet mellom virkelighet og konstruert drama ikke er like sterkt når man tar med i betraktningen at tv-sport videreformidler en hendelse gjennom en rekke forskjellige televisuelle koder og teknikker. Selv om fjernsynet gir inntrykk av å gjengi virkeligheten så plukker den ut, organiserer og videreformidler deler av den på en måte som skal gi en sammenheng for seeren. Dette gjøres gjennom reduksjon av synsfelt, komprimering av tid, stopping og sacking av tid, ved å isolere spesielle hendelser og ved å gi tilleggsinformasjon. På samme måte som i såpeoperaen så konstruerer fjernsynet gjennom en rekke kameravinkler og televisuelle teknikker, en verbal og visuell narrativ for seeren (O'Connor & Boyle 1993: 110). Forfatterne konkluderer med at begge sjangre altså er konstruerte versjoner av et hendelsesforløp og de forklarer hvordan de søker å undersøke de emosjonelle reaksjonene hos publikum i motsetning til de kognitive.

Siden tv-titting er en sosial handling må sjangerrelasjonene derfor sees i sammenheng med

---

4 Gynosentrisme: Plasseringen av kvinnen eller kvinnens synspunkt som sentrum for sin verdensanskuelse.

seerens sosiale posisjon og kulturelle kontekst. Menn og kvinner opplever disse sjangrene forskjellig på grunnlag av sine egenskaper og interesser. Tv-sport tiltaler mennenes behov for å hevde seg selv gjennom fysiske prestasjoner mens såpeopera treffer det kvinnelige publikum i større grad fordi den henvender seg til deres evne til å behandle ting som angår relasjoner i den sosiale sfære. På en annen side skaper menn og kvinners motvillighet mot henholdsvis såpeopera og sport et behov for avgrensede rom i hjemmet beregnet på tv-titting. For menn er dette ikke noe problem siden hjemmet er et sted for avslapping og fritid, mens for kvinner kan dette være mer problematisk siden kvinnen tradisjonelt sett har hatt ansvar for husarbeid og barnepass (O'Connor & Boyle 1993: 111-112).

Et av hovedargumentene til O'Connor og Boyle er at deknningen av sport på tv bærer mange av de melodramatiske elementene som karakteriserer såpeoperaen. De siterer Peter Brooks (1976) som klassifiserer melodramaet som å inneholde elementer av: å gi etter for et sterkt følelsesmessig engasjement, moralske polariteter, ekstreme tilstander av å være, ekstreme situasjoner, skurkaktighet, forfølgelsen av det gode og belønning for dydighet, oppblåste og ekstravagante uttrykk, og spenning. O'Connor og Boyle peker på likhetene i det følelsesmessige engasjementet hos menn og kvinner ovenfor de to sjangrene da det at menn viser følelser er tillatt og blir tolerert innenfor sport. Det pekes på at sport nettopp er en av de få sammenhenger der det å vise følelser ikke blir ansett som et svakhetstegn i vår kulturelle definisjon av maskulinitet. Et annet likhetstrekk mellom de to sjangrene er gjenkjenning av karakterer og utøvere. Såpeoperaens brede persongalleri gjør at seerne får et nært forhold til karakterene da de kan følge dem over en lengre periode og kjenner gjerne til deres historie flere år bakover i tid. Slik er det også i tv-sport der publikum identifiserer seg med forskjellige favorittspillere: de har muligheten til å sette seg inn i de forskjellige spillernes historie og meritter på samme måte som i såpeoperasjangeren (O'Connor & Boyle 1993: 112). Det pekes også på at i motsetning til det mange vil hevde så er tv-sport ingen avgrenset tekst. I følge forfatterne er den tvert i mot en åpen, syklisk tekst som gjentar seg i det uendelige. På samme måte som i såpeoperaen får man heller ikke innen tv-sporten en endelig avslutning.

Det eksisterer også en høy grad av intertekstualitet i begge sjangre, det vil si at publikum får nye muligheter til å bli kjent med skuespillere og utøvere gjennom deres opptredener i andre medier som for eksempel ukeblader eller underholdningsprogrammer. Skuespillere og utøvere opptrer på bakgrunn av sin kjendisstatus og gir dermed publikum en økt innsikt i sin personlighet og historie (O'Connor & Boyle 1993: 113).

Bruk av nærbilder er også en fellesnevner for sport- og såpeoperasjangrene da man ønsker å fange skuespillernes og utøvernes følelser og reaksjoner. Fra forfatternes side pekes det på at en

visuell stil i form av slike nærbilder er et viktig element for sports-produsentene fordi dette signaliserer emosjonell intensitet og dermed øker publikums mulighet for identifikasjon med objektet i fokus.

«Sport er om mennesker, man kan ikke ta ansiktene vekk fra sporten, hvis man gjør det er alt man sitter igjen med en haug med fotballer og biljardkuler og det er ikke interessant for publikum. Det jeg ville gjøre var å involvere spillernes ansikter like mye som kulen... det betyr at man måtte lyssette spillerne rundt bordet, ikke bare når de skulle slå et slag men også når de satte seg ned for å hvile». (O'Connor & Boyle 1993: 113, intervju med Nick Hunter, tidligere sportssjef i BBC)

O'Connor og Boyle konkluderer altså med at sport og såpeopera begge er sjangre som konstruerer og fastsetter mannlig og kvinnelig identitet. Sjangrene er tilsynelatende ulike men det viser seg at de benytter seg av de samme virkemidlene og elementene i produksjonen for å kunne engasjere seeren på et emosjonelt plan. Forskjellen mellom dem er målgruppen de er rettet mot. Bortsett fra det er disse to sjangrene slående like i måten de forsøker å fange sin målgruppes oppmerksomhet på. Begge ønsker å vekke en emosjonell identitet hos seeren og å validere de kulturelt betingede kjønnsidentitetene som utgjør maskulinitet og femininitet. I tillegg tar de i bruk mange av de samme virkemidlene som nærbilder, komprimering og sakking av tid, begrensning av synsfelt, åpen slutt, og et høyt antall karakterer som gir flere mulige handlingsforløp. Oppsummert hevder altså O'Connor og Boyle både at både sport og såpeopera deler de samme melodramatiske og televisuelle virkemidlene og at sjangrene kun skiller seg ut i fra hvilket publikum de henvender seg til.

Maskulinitet og kjønnsroller

Hegemonisk maskulinitet

Den Australske samfunnsviteren R.W. Connell (1996: 80) skriver i sin bok *Maskuliniteter* at «Idrett og sport har blitt den ledende definisjonen på maskulinitet innenfor samfunnet». Connell understreker altså hvordan mannsidealene som konstrueres innenfor idretten reproduseres på en større skala for å gjelde for samfunnet generelt. Connell forklarer hvordan «idretten viser mannlige kropper i bevegelse og hvordan grundig utformede og kontrollerte omgivelser får disse kroppene til å utspille en nøye stilisert krig mot hverandre» (siteret fra Dahlén 2008: 464). Denne prosessen er med på å skape det man kaller for «hegemonisk maskulinitet», hvilket er et begrep som betegner

den rådende formen for mannsideal som eksisterer i et samfunn. Dahlén (2008: 465) definerer begrepet hegemonisk maskulinitet på følgende måte:

«Det begrepet som fanger inn den asymmetriske kjønns-struktur som preges av mannlig overlegenhet og kvinnelig underdanighet er 'hegemonisk maskulinitet', hvilket kan forstås som 'den maskulinitet som innehar den privilegerte posisjonen i et mønster av kjønns-relasjoner', men som det også råder en konstant kamp om hvilken eller hvilke former for maskulinitet som skal gis fortrinn og være den rådende innenfor et visst samfunns- eller kultursystem».

For å kunne avdekke selve essensen i spørsmålet om hvorfor MMA har blitt så populært de siste årene har jeg valgt å ta et standpunkt om at denne sporten representerer en form for hegemonisk maskulinitet som er i ferd med å gjøre et inntrykk på vår kultur. Personlig vil jeg hevde at ingen andre idretter har et slikt nivå av stilisert og seksualisert krigføring der halvnakne menn bukter seg rundt hverandre i en dans av blod og svette. Dette er tilsynelatende en kamp på liv og død – nøye regulert og overvåket – der alfahannen, seireren har egenskaper som selvdisiplin, arbeidsmoral, viljestyrke og respekt. Mitt inntrykk er at denne kombinasjonen av mot, ydmykhet og dedikasjon utgjør mye av essensen i dette mannsidealet og at dette virker fascinerende på mange unge menn som søker etter et alternativ til en annen, mer utbredt form for hegemonisk maskulinitet.

Hvorvidt dette er et helt nytt mannsideal eller en variasjon eller videreutvikling av et allerede eksisterende ideal vites ikke, men det viser seg hvertfall at det mannsidealet som presenteres i *The Ultimate Fighter* ikke overraskende nok langt på vei samsvarer med den gjeldende formen for hegemonisk maskulinitet som råder i dagens samfunn. Spesielt med tanke på en egenskap som for eksempel offervilje ser man likheten mellom MMA-fightere og fotballspillere. Dahlén (2008: 465) gir oss et eksempel på dette når han forklarer at utdanningen av gode fotballspillere også kan sies å inneholde utdanningen til det som oppfattes å være god maskulinitet: den hegemoniske formen for maskulinitet. I klartekst innebærer det at på trening og på kamp må man «bite tennene sammen», tåle smerte, utføre handlinger som setter evnen til å utholde fysisk og psykisk anstrengende situasjoner på prøve og i størst mulig grad unngå det som oppfattes som feminin oppførsel.

Vi ser altså at det allerede rådende mannsidealet krever at en presser seg selv til det ytterste både fysisk og psykisk og dermed «ofrer noe» på bekostning av seg selv, laget sitt eller treneren sin. Viljestyrke har vært et svært sentralt tema i *The Ultimate Fighter*-seriene der deltakere tidligere har blitt oppfordret til å pakke sakene sine og dra fordi de fremstår som veike og uten vilje til å ofre seg.

The Televised Sports Manhood Formula

I min analyse av mannsidealet i *The Ultimate Fighter* vil jeg blant annet referere til den såkalte «Televised Sports Manhood Formula». Dette er en teori som ble utviklet på grunnlag av en analyse gjort i 1999 av Michael Messner, Michele Dunbar og Darnell Hunt. I løpet av en uke ble det analysert totalt 23 timer med tv-overført sport som inkluderte profesjonell wrestling, amerikansk fotball, baseball og ekstremsport. På grunnlag av dette utviklet de en liste på ti punkter som oppsummerer hvordan det regjerende mannsidealet fremstilles i tv-sport. Hovedpoengene i denne teorien kan oppsummeres slik:

- 1 Den autoritative sportskommentatoren er en hvit mann.
- 2 Sport er mannens verden: bilder og diskusjoner rundt kvinners idrett var stort sett fraværende i de populære sportsprogrammene blant menn.
- 3 Menn dominerer i reklamen: kvinner forekommer sjeldent såvidt de ikke er i selskap med menn.
- 4 Kvinner utgjør en sexy rekvisita eller trofé for fremgangsrike idrettsmenn.
- 5 Hvite personer dominerer reklameinnslagene.
- 6 Aggressive spillere er vinnere, snille spillere er tapere.
- 7 Gutter er og forblir (voldsomme) gutter: kommentatorer inntar ofte en lakonisk og humoristisk holdning til vold og slagsmål som noe naturlig og selvfølgelig på den mannlige sportsarena.
- 8 Ofre din kropp: idrettsmenn som spiller på tross av skader og smerte betraktes som helter; motsatt får de som velger å avstå fra spill som følge av skader ofte sin karakter, sin mannlighet trukket i tvil.
- 9 Sport er krig: kommentatorene anvender seg gjennomgående av strids-metaforer og lignelser.
- 10 Vis litt tæl! («Show some guts»): kommentatorer og produsenter løfter frem og hyller ulike faresituasjoner for å understreke graden av risiko og offervilje hos de innblandede.

Ifølge Dahlén (2008: 472) så utgjør disse temaene i sum et fast, og i stor grad sammenhengende bilde av hva det innebærer å være mann, hva det innebærer å leve opp til visse mannsideal og utgjør dermed et konsentrat av begrepet hegemonisk maskulinitet.

Vi ser ut i fra dette viktigheten av teorien om The Televised Sports Manhood Formula sett i sammenheng med begrepet om hegemonisk maskulinitet, nemlig at sport på tv til enhver tid er med på å forme den kollektive oppfattelsen av hva det vil si å være mann. Nettopp med dette i tankene vil jeg i min analyse prøve å avdekke om hvorvidt dette mannsidealet har forandret seg i løpet av de siste årene og om sesong 15 av *The Ultimate Fighter* (2012) er med på å bidra til dette. Siden MMA er noe som har gjort sitt inntrykk på populærkulturen i de senere årene er det interessant å undersøke hvorvidt, og i hvilken retning denne voldsomme idretten har påvirket dette hegemoniske mannsidealet, spesielt i en tid da kvinnelige MMA-fightere gjør sitt inntog i UFC.

Maskulinitet på tv

Maskulinitet som et kulturelt konstruert begrep blir fremstilt gjennom omhandlingen av forskjellige temaer i tv-programmer. Fiske (1987: 200) skriver at et av disse temaene er transformasjonen fra gutt til mann gjennom manndomsprøver og overgangsritualer. Det «å være en mann» er altså et sammensatt begrep som skal representere en form for «voksen maskulinitet» der man både er autoritær og selvsikker, mens det også gis rom for mer dyriske trekk som villskap, uregjerlighet og rå styrke. Det trenings-regimet som deltakerne i *The Ultimate Fighter* må gjennomgå kan sees på som et slikt overgangsritual da det stadig vekk omtales som en slags test for å avgjøre om deltakeren er fysisk og mentalt i stand til å takle påkjenningen av å være en MMA-fighter på høyeste nivå. Shere Hite (1981) gjorde en undersøkelse der det ble avdekket en rekke formeninger av hva som konstituerer vår kulturelle oppfatning av maskulinitet. Stikkord her er å være: selvsikker, uredd, i kontroll, autonom, selvforsynt og uavhengig. I tillegg ble lederegenskaper, evnen til å ta kontroll, og troverdighet trukket frem som viktige karaktertrekk. Mandighet er altså et sammensatt kulturelt konstruert begrep som i stor grad dreier seg om overgangen fra gutt til mann da mannen er nødt til å undertrykke deler av sine instinktive og barnslige sider for å innta rollen som en selvstendig og pålitelig mann med autoritet. Fiske (1987: 201) beskriver denne prosessen som å inneholde en mengde motstridende følelser som må undertrykkes for at mannen skal kunne passe inn i det kapitalistiske samfunnet: han formes etter en sosialt konstruert maskulinitet.

«Karakteristikkene som beskrives av Hite er alle uttrykk for enten individualitet eller makt og kontroll. Men samfunnet forhindrer menn i muligheten til å utvikle disse egenskapene ved å plassere de i institusjoner (som for eksempel jobb) som igjen frarøver de muligheten til

enten å uttrykke sin uavhengighet eller utøve makt og kontroll. Dette gjelder spesielt for menn i lavere sosioøkonomiske grupper og kan være mye av årsaken til aggressiviteten bak mye av arbeiderklassens 'stil' og sexismen som finnes i subkulturer med opphav i arbeiderklasse og lavere middelklasse. Siden menns formening om maskulinitet ofte ikke kan realiseres på arbeidsplassen så har de utviklet en maskulin stil for sin egen fritid som karakteriseres av en overdreven maskulinitet og tegn på å kompensere for dette». Fiske (1987: 201).

Dette sitatet kan man se i sammenheng med med teorien jeg har sitert senere i dette kapittelet som omhandler «kitschsport» fra Dahlén (2008). Kitschsporten kjennetegnes blant annet ved at mange av sportene som assosieres med den er populære blant medlemmer av arbeiderklassen. Fiske sitt sitat om at menn fra de lavere samfunnslag har et behov for å utøve sin maskulinitet gjennom subkulturer som kjennetegnes av aggressivitet gjør at fascinasjonen for kitschsport blant disse dermed kan sees på som noe naturlig.

En annen konsekvens av maskuline uttrykk innenfor tv-sjangre er *ekskripsjon*, det vil si det motsatte av *inskrripsjon*: en prosess der en diskurs skriver ut av seg selv de temaer som oppleves som psykologisk og ideologisk ubehagelige. I mannlige narrativer ekskriberes altså de underlegne og «svake» egenskapene som undertrykkes av det mannlige psyken og til syvende og sist skrives feminine trekk, og i enkelte tilfeller ekskriberes kvinnen i sin helhet ut av den maskuline narrative handlingen. Avvisningen av kvinnen i disse handlingene er resultat av at det feminine og kvinnen representerer en trussel mot maskuliniteten (Fiske 1987: 204). Objektivisering av kvinnen blir dermed en konsekvens av at mannen forsøker å ekskribere det feminine ut av historien der mannen er i sentrum, og der kvinnens seksualitet blir gjort om til et objekt eller en premie for mannen slik det for eksempel pekes på i *The Televised Sports Manhood Formula*. Kvinnens mulighet til å uttrykke seg selv gjennom sin seksualitet og bruke den til å påvirke mannen er en trussel mot hans uavhengighet og dermed også en trussel mot hans bilde av sin egen maskulinitet.

Fiske (1987: 208) skriver at «maskulinitet er et paradoks av kraft og disiplin. Autoritet som et privilegium oppnås gjennom arbeid og plikter, mannens prestasjoner på jobben, i familiens tjeneste, i krig for landets tjeneste, eller sport i lagets og landets tjeneste.» Mannen er altså nødt til å temme sine naturlige instinkter samtidig som han lærer seg å dra nytte av dem i søken etter det kulturelt konstruerte maskulinitetsidealet. Fiske (1987: 210) forklarer at maskulinitet på denne måten blir en konstruksjon skapt av kapitalismen for å motivere menn til å prestere i sitt arbeid, og at dette idealet blir så uoppnåelig at mannen aldri slutter å jobbe mot dette målet som til syvende og sist ikke kan oppfylles.

Som et resultat av det feminine ekskripsjon er vennskap mellom menn eller såkalt «male bonding» ofte et sentralt element i tv-serier beregnet på menn. Siden kvinnens seksualitet sees på som en trussel for mannens maskulinitet erstattes behovet for intimitet og medmenneskelig kontakt med kameratskap basert på å tjene et formål. Fiske (1987: 213) forklarer om forholdet mellom menn at «forholdet er der for å tjene et felles mål, ikke behovet for å ha et forhold i seg selv; det avhenger av handling ikke av emosjonalitet». Da deltakerne deles inn i to lag er det nettopp lagånden som står i fokus i store deler av *The Ultimate Fighter* og mange av dem understreker ved flere anledninger viktigheten av å støtte laget sitt. I MMA, som i utgangspunktet er en individuell sport, er det et ordtak som sier at «stål herder stål». Viktigheten av gode treningspartnere er noe alle som driver med denne sporten forstår viktigheten av og MMA-fightere har helt siden oppstarten av UFC vært svært flittige til å skape allianser og utveksle ideer og kunnskap med hverandre. Også forholdet mellom trener og utøver er veldig viktig da dette selvfølgelig har mye å si for utviklingen til en fighter. Forholdet mellom trener og fighter er noe som har fått mye oppmerksomhet iløpet av de foregående sesongene da mye av konseptet og handlingen rundt disse programmene er lagt opp rundt trenerne som allerede er UFC-kjendiser. Jeg vil også påstå at de fleste vinnerne av *The Ultimate Fighter*-sesongene ofte har kommet fra et lag der samholdet er sterkt og treneren i stor grad har klart å motivere og inspirere elevene sine.

Kvinner i tv-sport

Klassifiseringen og beskrivelsen av kvinnelige utøvere har også ifølge Dahlén flere tradisjoner innenfor sportsjournalistikken og i sammenheng med min analyse legger jeg merke til det som skrives om infantiliseringen av den kvinnelige utøveren. Dahlén (2008: 475) trekker frem som eksempel at de kvinnelige utøverne blir usynliggjorte og marginaliserte, og i de tilfeller hvor det skrives positivt om dem er det ofte i termer som fremhever deres utseende og sexappeal, alltid med mannen som målgivende målestokk.

Tilstedeværelsen av kvinner i *The Ultimate Fighter* har tidligere begrenset seg til lettkledde «ringcard girls»⁵ mens i denne sesongen gjør «Rowdy» Ronda Rousey en gjesteopptreden som trener. Hun blir dermed også den første kvinnen som setter sin fot i fighter-huset. Rousey er regjerende mester i MMA-organisasjonen «Strikeforce» og har også en bronsemedalje i judo fra OL i 2008. Rousey har i den siste tiden vært den mest profilerte kvinnelige MMA-fighteren: hun har vært gjest i flere tv-programmer og har stilt opp på utfordrende bilder, blant annet på forsiden av

---

5 En kvinnelig modell som annonserer nummeret på neste runde i pausen mellom to runder i en bokse- eller MMA-kamp.

ESPN magazine sitt «Body issue». ⁶ Rouseys tilstedeværelse er relevant i min analyse sett i sammenheng med *The Televised Sports Manhood Formula* som også slår fast at kvinner kun fremstilles som premier for menn. Rousey sin opptreden i *The Ultimate Fighter* har flere interessante implikasjoner. Hun figurerer utvilsomt i kraft av sin kjendisstatus og egenskaper som fighter men også på grunn av sitt vakre utseende. Her ser vi altså at Rousey bruker sin seksualitet til å gjøre karriere i en sport som hovedsakelig tiltrekker seg menn på samme måte som såpeoperaheltinnene hevder seg i livet utenfor hjemmet. Rousey, som får respekt av de andre mannlige deltakerne på grunnlag av sine evner som kampsportutøver, virker også å ha en intimiderende effekt på mennene i huset da flere av dem gir uttrykk for at «det er uvant å snakke med damer» etter så mange uker i huset. Allikevel er alle enige om at hennes tilstedeværelse både som kvinne og fighter har vært et kjærkomment avbrekk fra den dagligdagse monotonien i huset, og man kan ikke ane noe infantilisering av Rousey hverken fra produsentene eller deltakernes side.

Sport som kitsch

MMA som sport og medieprodukt har mange likheter med amerikansk wrestling eller såkalt «showbryting». Bryting har lange tradisjoner i USA der man har egne «scholarships» ⁷, hvor man blir plukket ut til å bryte for et universitet. Det arrangeres jevnlig nasjonale og statlige turneringer. Den klassiske brytingen henger tett sammen med showbrytingen da de deler de samme teknikkene og manøvrene. I tillegg til at klassisk bryting er en av «basedisiplinene» i MMA har UFC som medieprodukt mange fellestrekk med wrestling-organisasjoner som for eksempel WWF (World Wrestling Foundation). For eksempel så har utøvere blitt rekruttert fra WWF til UFC og omvendt. ⁸ I sitt kapittel om sport som kitsch forklarer Dahlén (2008: 590) hvordan dagens kitsch- eller showsporter for det første kjennetegnes av at de er skapt av visse kommersielle og mediale krefter med den hensikt å nå et publikum og tjene penger, ikke for å realisere noen form for idrettens indre idé. «Begrepet kitsch stammer fra det syd-tyske verkitschen, 'å fremstille noe billig gjennom å forfalske det,' og anvendes ofte synonymt med skrap, krimskrams, sofistikert men dårlig og smakløs kunst.» (Dahlén s: 591).

Videre forklarer Dahlén (2008: 592) hvordan kitschsporten har hatt innvirkning på de mer

---

⁶ Utgitt 10. juli 2012.

⁷ Et stipend der man får finansiert høyere utdanning på bakgrunn av forskjellige kriterier. I denne sammenhengen refererer jeg til et «athletic scholarship» som tildeles på bakgrunn av prestasjoner innenfor idrett.

⁸ Det mest kjente eksempelet her er Brock Lesnar som har vært utøver i både UFC, WWE (World Wrestling Entertainment) og NFL (National Football League) i USA.

allment aksepterte idrettene ved at den tvers igjennom spektakulære og publikums-friende kitschsporten foregriper og gir uttrykk for tendenser innom den tradisjonelle, «rene» og legitime idretten. Med dette tenker jeg først og fremst på den påståtte brutaliseringen idretter som for eksempel fotballen har gått igjennom de siste årene da spillere som opplever et økt press om å prestere over tid utsetter seg for flere skader og farlige situasjoner. Dahlén siterer Tv4 sin programsjef Jan Scherman da han kommer med en uttalelse om kitschsport og eliteidrett:

«Det ligger noe merkelig i at når noen skades i idrettsammenheng tas ikke spørsmål om idrettens brutalisering opp.' Sett fra det perspektivet gjøres kitschsporten til en syndebukk for en tendens som blir stadig vanligere innen eliteidretten, nemlig den høye skadefrekvensen som følge av det stadig økende økonomiske presset til å vinne og til å tilfredsstillende sponsorer eller lag som betaler ut titalls millioner i overgangssummer.» (Dahlén, s: 597)

Her er det i likhet med Scherman mange som mener at fotballen er i ferd med å bli ødelagt av penger og et jag etter stadig mer ekstreme prestasjoner. Spesielt sportsjournalist og kommentator Davy Wathne i Tv 2 har uttalt seg om det han mener er et unaturlig press på spillere til å prestere, gjerne på bekostning av helse da kampfrekvensen på øverste nivå i fotballen de siste årene har blitt svært høy.

Fenomenet fribryting har blant annet blitt beskrevet som «'en blanding av såpe, Kiss-konsert og tegneserier', noe som belyser de kunstige, dramatiske og serieproduserende aspektene ved denne kitsch- eller kvasisport» (Dahlén 2008: 599). Med sitt opphav i sirkustradisjoner klassifiseres altså fribrytingen som en folkesport, mer som underholdning enn en ekte og legitim idrett. Fiske (1999: 311) forklarer hvordan wrestling på tv er en slags metafysisk manifestasjon av kampen mellom klassene i samfunnet. Overklassen og arbeiderklassen representerer forskjellige sider i kampen mellom det gode og det onde i wrestling, «der vi kan utforske spillet mellom disiplinen og den sosiale kontrollens krefter på den ene siden og kaoset og de folkelige lystenes krefter på den andre siden slik at de 'kommer til uttrykk i den profesjonelle bryterens kropp'» (Fiske 1999: 312). Dahlén (2008: 600) beskriver i sitt kapittel om sport som kitsch hvordan fribrytingen tar i bruk klassiske narrative strukturer for å dramatisere kampene sine: «Mellom hvert program løper, akkurat som som i mer konvensjonelle såpeoperaer, ulike handlings-tråder basert på personlige rivaliteter bryterne imellom.» Dahlén (2008: 601) forteller videre hvordan en wrestlingmatch er bygd opp rundt en god og en ond figur, tydelige helter og skurker, og hvordan bryterne fremstiller dette så tydelig som mulig. Dette innebærer at ting gjerne utføres på en påtatt og overdreven måte noe som gir det hele en spektakulær og grotesk karakter. I tidlige UFC-turneringer ser man helt klart en

tendens til å bruke mye av den samme narrative estetikken der helt og skurk møtes, gjerne som gamle hat-oppgjør der de hetser hverandre i forkant.

De kultur-sosiologiske aspektene og årsakene til kitschsportenes lavstatus innenfor massekulturen oppsummeres av Dahlén (2008: 624) ved at det først og fremst synes å ha med graden av fysisk vold i kontaktsporter å gjøre, selv om denne volden i seg selv statistisk sett er mindre skadelig enn for eksempel ikke-kontaktsporter som sprangridning og ulike fri-idrettsgrener

Narrative strukturer og myter

John Fiske (1987: 128) skriver om narrative strukturer at de er en så fundamental del av vår kultur at de ikke overraskende gjennomsyrrer fjernsynet i alle sine sjangre: «Tv-drama har en åpenbar narrativ struktur men det har også nyheter; dokumentarer fremsetter en narrativ ramme rundt sitt tema; sport og spørreprogrammer blir også presentert med tilhørende karakterer, konflikter og løsninger.» Narrativer er altså en rød tråd som går igjen innenfor de fleste sjangre, også i tv-sport og ikke minst i såpeopera. Dette er noe jeg vil undersøke nærmere i min analyse av *The Ultimate Fighter*.

Myter

Sentralt i medieteori rundt narrative strukturer står skapelsen av *myter*. Fiske (1987: 131) forklarer at det å lage myter er universelt for vår kultur og at deres «sanne» betydning kun kan avdekkes gjennom teoretisk analyse. Myter vil utkrystallisere seg i en narrativ struktur i form av såkalte «binære motsetninger», det vil si abstrakte, motsetningsfylte konsepter og begreper som for eksempel god:ond, natur:kultur, og arbeiderklasse:overklasse (Fiske 1987: 132). Disse mytene legger altså til grunn motsetninger og konflikter innenfor den narrative strukturen som skapes i medietekster. Ifølge samfunnsviteren Roland Barthes har myter den funksjonen at de «fremstiller interessene til de dominerende klassene ved å få de til å fremstå som naturlige og universelle» (Fiske 1987: 134). Disse teoriene om myter er relevante for min problemstilling sett i sammenheng med hvordan kitschsporter blir sett på som lav-kultur og et arbeiderklassefenomen.

«En sosialpsykologisk tolkning av wrestlingens popularitet går ut på at det usofistikerte, lav-utdannede og kropps-arbeidende publikum kjenner seg igjen i den fornedring og den undertrykkelse som den gode bryteren (les: arbeiderklassen) om og om igjen utsettes for av den onde bryteren (les: kapitaleiere og andre makthavere).» Dahlén (2008: 605)

Vi ser her hvordan den «mytiske rammen» rundt kampsport legger opp til såkalte binære motsetninger som vil komme til uttrykk på forskjellige måter. Et eksempel på dette er striden mellom de to arketyperne innenfor MMA: bokseren (striker) og bryteren (grappler). Med dette mener jeg at MMA-fightere definerer seg selv som å være enten en bokser eller en bryter ut i fra hvilken av disse to disiplinene vedkommende er best i. Boksere og brytere representerer dermed forskjellige stilarter med henholdt til hvilken taktikk og hvilke former for angrep de bruker i kamp. Det hele dreier seg til syvende og sist om strategi, teknikk og utholdenhet; vil bokseren klare å holde bryteren på avstand? Vil bryteren være i stand til å avslutte kampen hvis han får bokseren ned på bakken? Det hele er en uendelig runddans der bokser- og brytertradisjonene kjemper mot hverandre for å stadfeste sin overlegenhet ovenfor den andre. Det som omtales som en «classic striker versus grappler-match-up» handler om nettopp denne kampen mellom de to arketyperne. Dahlén (2008: 38) skriver om arketyper at de omhandler helte-fortellinger eller andre fortellinger med mytisk, det vil si en dypt eksistensiell, klangbunn – fortellinger som formmessig består av igjenkjennbare og lett begripelige konvensjoner og som innholdsmessig preges av en svart/ hvit moral som underbygger et sterkt følelsesmessig engasjement. Dette ser vi tydelig i MMA da UFC helt siden sin begynnelse har skapt mye av konseptet sitt rundt dette binære motsetningsparet bokser:bryter.

Dette bringer oss videre til det som kalles «mytologisering». Dette er en symbol-skapende prosess som settes i gang når en idrettsutøver utmerker seg i den idrett han eller hun driver med. Etter at det idrettslige talentet oppdages skaper media historier – fortellinger – rundt utøveren der vedkommende tilskrives ulike kvaliteter og egenskaper. Leseren får mulighet til å lære utøveren å kjenne på andre premisser (Dahlén 2008: 389). Dette er en beskrivelse av den prosessen som fører til kjendisstatus og økt popularitet hos en idrettsutøver, noe UFC har vært svært gode på i løpet av sin eksistens. Vi ser også hvordan UFC har brukt virkemidler fra showbryting for å skape kjendiser og stjerner ut av sine beste fightere og hvordan disse aktivt har gått inn for å forme sitt eget image gjennom mytologisering. Her vil jeg referere til Dahlén (2008: 38) der han skisserer sammenhengen mellom Hollywood og mytologisering av idrettshelter:

«Det som mediert konkurranseidrett og Hollywood har til felles er 1) fremstillingen av strukturerte og moralsk tydelige konflikter med mytisk klangbunn som 2) dramatiseres gjennom ulike fortellerkonvensjoner og som 3) handler om ulike helteskikkelser og deres motstandere. Gjennom mediene har eliteidretten blitt mer kommersiell og tilpasset ulike innarbeidede fortellermodeller med røtter i arketypiske folkeeventyr og heltepos som *Iliaden* og *Odysséen*.» (Dahlén 2008: 38).

I løpet av *The Ultimate Fighter* blir vi kjent med fighterne på et personlig plan. I tillegg ser man hvordan MMA-kampene mellom dem dramatiseres ved hjelp av å karakterisere dem som bokserere eller brytere og hvordan man sammenligner deres egenskaper eller «stilarter» med allerede kjente UFC-proffer. Det legges også vekt på om deltakeren kommer fra et miljø rundt en slik MMA-kjendis eller om «trenings-campen» han representerer allerede har et rykte.

Narrative strukturer

Bak teorien om narrative strukturer står Vladimir Propp (1968) som analyserte cirka hundre russiske folkeeventyr og fant identiske mønstre i samtlige av dem. Disse strukturene blir beskrevet som 32 narrative funksjoner som er delt inn i seks stadier: forberedelse, komplikasjon, transport, kamp, gjenkomst og anerkjennelse. Propp beskrev disse stadiene som «funksjoner» ut i fra et ønske om å understreke hva de faktisk gjør istedenfor det de faktisk *er*. Videre identifiserte Propp åtte forskjellige karakter-roller ut i fra hvilken funksjon de har innenfor den narrative strukturen. Dette ledet Propp til konklusjonen om at «karakterenes funksjon er stabile og konstante elementer i et eventyr, uavhengig av hvordan eller av hvem de blir utført. Disse konstituerer de fundamentale komponentene i et eventyr» (Fiske 1987: 137). Disse karakter-rollene er: skurken, giveren, hjelperen, prinsessen og hennes far, oppdragsgiveren, helten, og den falske helten. På bakgrunn av Propp sin analyse skriver Fiske (1987: 138) at det later til å være en universell struktur i populære narrativer og at man kan lese disse med Propp sine forskjellige stadier og karakter-roller som et underliggende «språk». Med en slik forklaringsmodell kan den narrative strukturen som beskriver kampen mellom helten og skurken sees på som en metafor for motstridende krefter som for eksempel godt og ondt, orden og kaos, kultur og natur.

Vladimir Propp sine begreper om stadier og roller vil være nyttige verktøy i min analyse av *The Ultimate Fighter* da de vil hjelpe meg å avdekke underliggende betydninger og strukturer i denne reality-serien.

Medieøkonomi

Jeg vil også se på medieøkonomiske og mediepolitiske sammenhenger i utviklingen av UFC og *The Ultimate Fighter*. Her er det klassiske medievitenskapelige begreper som gjelder: avregulering, kommersialisering, globalisering, konvergens, synergi og integrasjon. Jeg har sitert disse begrepene fra Dahlén (2008: 42-43).

Avregulering er i denne sammenhengen et uttrykk for statens endrede rolle i mediepolitikken, i retning mot en mer tilbaketrukket rolle som gir markedskreftene større spillerom. Selv om MMA er en lovlig idrett stort sett over hele verden⁹ opplevde man i USA at sporten ble forsøkt gjort ulovlig av Amerikanske myndigheter. Det er noe av et paradoks at man innad i MMA faktisk har gått andre veien med henhold til regulering, dette nettopp i et forsøk på å blidgjøre de lovgivende myndighetene i USA. MMA har iløpet av de siste årene blitt nøye regulert og kontrollert, spesielt når det gjelder doping og legekontroller. UFC som den tyngste organisasjonen var selv med på å ta initiativ til å innføre regler som for eksempel forbud mot knær mot hodet når motstanderen har minst én hånd i matten. Dette i et forsøk på å bedre sikkerheten til fighterne og å gjøre fremtoningen til UFC mindre brutal ovenfor publikum og myndigheter. Opp igjennom UFC sin historie har man også gradvis innført det regelsettet man i dag kjenner som «The Unified Rules of Mixed Martial Arts» der for eksempel bruk av sko har blitt forbudt og små detaljer som minimumslengde på shorts eller tights har blitt innført. Man ser altså at det er den økte graden av selvbestemt regulering som har åpnet mulighetene for kommersialiseringen av MMA, ikke omvendt slik det beskrives i tradisjonell medieteori.

Med avreguleringen starter en *kommersialisering* av mediene, hvilket også åpner for nye muligheter til å eksponere og markedsføre eliteidretten og deres sponsorer. Avreguleringen har også gått hånd i hånd med en *globaliseringsprosess* som har medført at medieaktører i langt større grad blir en del av et internasjonalt marked. Dette har utvilsomt vært tilfelle for UFC de siste årene. Spesielt i etterkant av den første *The Ultimate Fighter*-sesongen hadde UFC som merkevare en eksplosiv vekst. UFC har skapt en enorm interesse for MMA som sport verden over og selve arrangementet flytter på seg fra by til by og mellom forskjellige land for hver gang det arrangeres. Eierne av UFC har også uttalt et ønske om å etablere seg i Asia der det er spesielt Kina, Sør-Korea og Japan som er de store markedene.

Den teknologiske utviklingen i form av digitalisering har også bidratt til internasjonaliseringen gjennom nye muligheter for *konvergens* (sammensmeltning) mellom

---

⁹ Avvikling av MMA-kamper er fortsatt ulovlig i Norge, Thailand, Cuba, Nord-Korea og den Amerikanske delstaten New York.

datateknologi og kommunikasjonsteknologi. Dette ser vi tydelig på UFC sin flittige bruk av digitale og sosiale medier de siste årene. Spesielt twitter har vært flittig brukt av UFC-president Dana White. Selve program-konseptet har også vært gjenstand for konvergens og en rekke synergieffekter som et resultat av sin satsing på reality-tv. *The Ultimate Fighter* er i dag fullt integrert med facebook og twitter. Gjennom samtlige programmer legges det på grafikk som forteller om deltakernes respektive twitter-kontoer, og man oppfordres til å tippe utfallet av kampene på facebook. Det blir også annonsert for hjemmesiden der man kan se intervjuer og scener som har blitt klippet bort.

Det at medieaktører bruker samme innhold i ulike medier ettersom det er rasjonelt og kostnadseffektivt kalles for *synergi*. Et veldig godt eksempel på dette er hvordan UFC tilbyr kampene sine både via «streaming» på nettet og på direktesendt tv. De har også mindre stevner og innveinings-seremonier som kun er tilgjengelige på nettet i tillegg til at de gir ut stevnene sine på DVD. Det er også flere eksempler på horisontal integrasjon i UFC og *The Ultimate Fighter*. Horisontal integrasjon finner sted når flere aktører som driver innenfor samme type av medievirksomhet slår sammen sine ressurser for å rasjonalisere produksjon og distribusjon. Vertikal integrasjon på en annen side er når en aktør ekspanderer fremover eller bakover i produksjons- eller distribusjonskjeden, som for eksempel når et tv-selskap kjøper opp produksjonen av DVD-plater.

UFC har de siste årene kjøpt opp en rekke mindre MMA-organisasjoner, deriblant «Strikeforce» som er den nest største MMA-organisasjonen i USA. Dette har ført til at UFC har økt stallen sin med fightere betraktelig, noe som igjen har gjort at de nå er i stand til å organisere flere stevner enn før. I tillegg til selve UFC har man nå et knippe mindre evenementer som for eksempel «UFC on Fox», «UFC on Fuel» og «Preliminary Fights». Det er spesielt UFC sitt samarbeid med Fox som er interessant fra et analytisk perspektiv. Dette kan i likhet med kulminasjonen av første sesong av *The Ultimate Fighter* sies å være noe av en milepæl i UFC sin historie da direktesendt MMA for første gang blir tilgjengelig på en av de store nettverks-selskapene i USA i motsetning til tidligere da det kun var tilgjengelig på «pay-per-view»¹⁰. Man ser altså at UFC ekspanderer på alle fronter da de både kjøper opp mindre organisasjoner og knytter tette bånd til tv-selskapet Fox.

---

10 En tjeneste der publikum kan betale for tilgang til en lukket tv-sending.

DEL 2

Bakgrunn

MMA (Mixed Martial Arts) er en kampsport som består av fire andre kampsporter: bryting, jiu-jitsu, boksing og thai-boksing. Med bryting menes såkalt «gresk-romersk» stil, det vil si den vi er vant med i OL der målet er å presse motstanderens skulder ned i bakken i mer enn tre sekunder. Jiu-jitsu er også en form for bryting men den skiller seg fra den gresk-romerske stilen ved at den fokuserer på kvelinger og ledd-låser. Boksing kjenner de fleste fra før av, og thai-boksing er en form for kickboksing der man kan sparke i beina til motstanderen i tillegg til at man bruker knær og albuer. I MMA setter man disse fire disiplinene sammen, man bruker tynne hansker (4 oz/ 115 gram), shorts og tannbeskytter. Man vinner kampen enten ved dommeravgjørelse, knock-out, eller såkalt «tap-out» der motstanderen gir seg ved å klappe tre ganger i bakken. I MMA er det ikke lov å stikke i øynene, slå eller sparke mot skrittet, ryggraden, toppen av hodet eller mot bakhodet. Det er heller ikke lov å sparke motstanderen når han ligger nede eller har én hånd i bakken, holde seg fast i buret eller skalle motstanderen. En vanlig MMA-kamp finner sted i et 8-kantet bur og går over 3 runder på 5 minutter.

MMA har sine røtter i antikken der man i de olympiske lekene hadde en gren som ble kalt Pankrasjon. I denne idretten kjempet to og to mot hverandre med knyttnever surret inn i strie. Det meste var lov utenom å stikke i øynene og det var også en dommer tilstede som kunne stoppe kampen hvis han så det nødvendig. Pankrasjon er svært likt moderne MMA, der man bruker mange av de samme teknikkene og pankrasjon ble i antikken ansett for å være den ypperste formen for konkurranse.

Helt siden Bruce Lee-filmene fra 70-tallet har kampsportturneringer vært romantisert i vestlig populærkultur. Her står en ensom helt imot et tilsynelatende uoverkommelig hinder, personifisert av svartkledde skurker. I en av de mest kjente filmene, *Enter the dragon*, møter helten sin erkefiende i en turnering som minner mye om en moderne MMA-turnering. Også i en av de mest ikoniske filmene fra 80-tallet, nemlig *Karate kid* deltar helten på en turnering der han risikerer liv og helse. Vi ser altså at innen begynnelsen av 90-tallet så er ideen om en «kamp på liv og død» i ringen noe som er godt innarbeidet i den vestlige populærkultur gjennom en rekke filmer.

MMA dukket for første gang her i vesten opp i form av den tv-overførte turneringen *The Ultimate Fighting Championship* (UFC) fra Denver, Colorado i USA i 1993. Her ble man vitne til

en eliminerings-turnering der utøvere fra en rekke forskjellige kampsporter sloss mot hverandre i et 8-kantet bur, også kalt «octagon.» Denne turneringen hadde ingen vektklasser og svært få regler. Hensikten var ifølge arrangørene å kåre den beste stilarten innenfor all kampsport og den profilerte seg med slagordene «There are no rules» og «As real as it gets».

UFC har siden 1994 utviklet MMA til å bli en kampsport som vokser hurtig og allerede i 2006 overgikk den profesjonell boksing i tv-inntekter i USA.¹¹ UFC-president Dana White, som har eid organisasjonen siden 2001, omtaler MMA som en idrett for en kommende generasjon og profilerer den som dynamisk, spenningsfylt og spektakulær. Man kan tydelig se hvordan White og hans medeiere i selskapet Zuffa har kombinert elementer fra amerikansk wrestling og proffboksing for å skape en ny og spektakulær idrett som er skreddersydd for tv. Vendepunktet i utviklingen av MMA kommer med reality-serien *The Ultimate fighter*. Serien er en umiddelbar hit i det svært verdifulle demografiske segmentet menn 18-49 år og finaleepisoden er med på å sette en ny rekord i antall seere for tv-distributøren.¹²

I denne reality-serien plukkes et utvalg unge menn ut for å delta på et tv-program der de går igjennom brutale treningsøkter for siden å eliminere hverandre fra serien ved å kjempe mot hverandre i buret. Etter å ha fulgt denne serien over mange år viser det seg at det er enkelte personlighetstrekk og ferdigheter som premieres og fremdyrkes av trenerne og staben rundt denne reality-serien: pågangsmot, viljestyrke, evnen til aldri å gi opp. De aspirerende fighterne oppfordres hele tiden til å gi alt, ignorere skader, og samtidig vise sin motstander respekt og høflighet.

Kombinasjonen av MMA og reality-tv skulle vise seg å være en langt større suksess enn det man hadde regnet med da selskapet Zuffa innledet et samarbeid med tv-kanalen Spike TV i 2004. Zuffa sliter på denne tiden med røde tall i regnskapet og er nødt til å fornye interessen for UFC som blir ansett som å være et farlig undergrunns-fenomen. Finalen av første sesong blir et av de mest sette programmene på Spike TV og UFC fikk for alvor vind i seilene etter dette. Interessen for MMA har vokst med eksplosiv fart de siste årene, nettopp med begynnelsen av *The Ultimate Fighter* som vendepunkt. MMA har gått fra å være et marginalt undergrunns-fenomen til å bli verdens raskest voksende sport: den 14 april 2012 ble det avholdt et UFC-stevne i Stockholm der nordmannen Simeon Thoresen ble første nordmann til å vinne en kamp i UFC. Billettene ble utsolgt innen en time etter at de ble lagt ut for salg.

---

11 5 225 000 pay-per-view salg til en samlet inntekt på 222 766 000 \$, drøye 22 millioner dollar mer enn profesjonell boksing i 2006 (Snowden 2008:264).

12 3,3 millioner seere (Snowden 2008:229).

UFC sin begynnelse

For å forstå den voldsomme utviklingen MMA har gått igjennom siden UFC sin spede begynnelse på 90-tallet må vi se litt på dens turbulente historie. MMA, som fortsatt er ukjent for de fleste her til lands, er per i dag en strengt regulert idrett med en enorm mediemaskin som regelmessig kverner ut store stevner der titusenvis av tilskuere bivåner det hele. UFC-konseptet er ikke bare skreddersydd for tv men det er også skapt av tv-bransjen selv.

Brasilianeren Rorion Gracie flytter på 1980-tallet til USA, der han ønsker å spre ordet om familiens egen form for jiu-jitsu, også kjent som Brasiliansk jiu-jitsu (BJJ). Rorion kommer i kontakt med Art Davie som jobber med markedsføring. Davie og filmregissør John Milius, som blant annet har regissert kassasuksessen *Conan the Barbarian* med Arnold Schwarzenegger i hovedrollen, går sammen med Bob Meyrowitz, sjefen for Semaphore Entertainment Group (SEG), om å utvikle konseptet rundt UFC. De ender opp med et turnerings-format der 8 utøvere skal kjempe om hvem som representerer den beste kampsporten. Turneringen skal være en engangshendelse og får navnet *The Ultimate Fighting Championship* og går av stabelen på McNichols sports arena i Denver, Colorado 12 november 1993. Rorions lillebror Royce får i oppgave å representere Gracie-familien og ender opp med å dominere turneringen hvor han forholdsvis enkelt vinner over langt større motstandere.

Turneringen blir markedsført noe beskjedent da SEG har begrensede ressurser, men med et sterkt fokus på vold og brutalitet blir det hele hjulpet godt på vei av pressen som lukter skandale i kjølvannet av det hele. UFC 1 viste seg å være en stor suksess, selv med svært liten markedsføring var det hele 86 000 som kjøpte pay-per-view for å se turneringen og SEG bestemmer seg kjapt for å gjøre det hele til en fast turnering som arrangeres 3-4 ganger i året (Snowden 2008: 37).

UFC får tidlig problemer med opinionen i USA. Spesielt aktiv med å motarbeide SEG og apparatet rundt UFC er John McCain, Arizonas republikanske senator. McCain er ute etter å fremme sin politiske karriere og da moralsk forfall i media er politisk sak som er sterkt i vinden på midten av 90-tallet går det hardt utover UFC. Begrepet «human cockfighting»¹³ blir brukt om en tilsynelatende bestialske og brutale formen for underholdning hvor UFC turneringene blir beskrevet som hensynsløse gatekamper. McCain sørger for å få turneringene forbudt i de fleste amerikanske delstater samtidig som det blir innført strengere regler innenfor media og telekommunikasjonssektoren. I takt med det økende politiske presset innfører SEG flere regler i UFC for å blidgjøre myndighetene: slag mot skrittet blir bannlyst og bruk av tynne hansker blir

---

13 Et uttrykk først brukt av senator John McCain i 1996. Blir fortsatt ofte tatt i bruk når man omtaler MMA i pressen ovenfor et nytt publikum.

innført. Dette hjelper lite da flere kabel-tv-operatører kansellerer sine avtaler med SEG i 1997 og slår vekk mye av det økonomiske inntjeningsgrunnlaget til UFC.

SEG innser at for å kunne ta tilbake kontroll over økonomien må de få UFC sanksjonert som en egen sport. Nøkkelen til dette ligger hos den mest innflytelsesrike sportskommisjonen i USA, Nevada State Athletic Commission (NSAC). Sjefen for SEG, Bob Myerowitz, gjør et mislykket fremstøt ovenfor NSAC i 1999 for å få sanksjonert UFC. I 2001 er SEG og UFC sin økonomi så skakkjørt at Myerowitz bestemmer seg for å selge rettighetene sine og gir dermed opp drømmen om å gjøre UFC til en fremgangsrik sport. I februar 2001, like før UFC 30, blir rettighetene til turneringen solgt for 2 millioner dollar til selskapet Zuffa som er stiftet av den tidligere bokseren og promotøren Dana White samt brødrene Frank og Lorenzo Fertitta (Snowden 2008: 157). Frank Fertitta har sterke bånd til NSAC og sørger for å få UFC sanksjonert både i Nevada og New Jersey. «The Unified Rules of Mixed Martial Arts» blir utformet i forbindelse med dette, 9 forskjellige vektklasser blir innført og flere teknikker blir forbudt. MMA er endelig en offisielt godkjent sport og UFC får i gjennom Zuffa rikelig med midler til promotering. Dette markerer det første vendepunktet i UFC sin historie, ikke bare økonomisk men også offisielt.

Nye UFC lykkes bare delvis da de fortsatt går med underskudd selv om de når ut til langt flere folk enn før. Merkevaren UFC er ennå ikke skikkelig etablert og Zuffa går med underskudd de første årene. Samtidig jobber de hardt med å videreutvikle konseptet rundt UFC, og de låner mange elementer vi kjenner fra profesjonell boksing og Amerikansk fribryting. Dette ser vi for eksempel ved at antall lyskastere og størrelsen på arenaen blir trappet kraftig opp. Denne perioden kjennetegnes ved at UFC blir langt tilrettelagt for tv-underholdning samtidig som den blir mer tilgjengelig og publikumsvennlig.

The Ultimate Fighter

Selv om Zuffa har lyktes med å legalisere UFC og gjøre det tilgjengelig for langt et langt større publikum enn før så sliter de fortsatt med underskudd i regnskapet. I 2005 inngår Zuffa et samarbeid med tv-kanalen Spike Tv om å produsere en reality-serie som kan beskrives som en hybrid mellom *Big Brother* og den allerede etablerte UFC-turneringen. Konseptet går ut på at 16 lovende MMA-utøvere blir sperret inne i et hus og delt inn i to lag. Disse to lagene trenes henholdsvis av Randy Couture og Chuck Liddell som er de to største utøverne innenfor UFC på denne tiden. Deltakerne elimineres en etter en i slutten av hver episode ved å kjempe mot hverandre i buret. Serien bygger også opp til revansjeoppgjøret mellom Liddell og Couture som møttes for å

kjempe om tittelen som lett-tungvektsmester i UFC.

Tv-serien klarer etterhvert å bringe en rekke nye stjerner inn i UFC. Ved å gjøre publikum kjent med nye fightere i denne reality-sammenhengen klarer Zuffa å gi publikum et personlig forhold til deltakerne i *The Ultimate Fighter* og baner dermed veien for en ny generasjon. Den første sesongen av *The Ultimate Fighter* som blir sendt på Spike TV i 2005 markerer et skille for moderne MMA som etterhvert blir døpt «verdens raskest voksende sport». Serien er spekket med intriger, krancling og alkohol og man blir kjent med et bredt utvalg av personligheter som gjør sitt ytterste for å «fyre oppunder hverandre». Det er spesielt konfliktene mellom Chris Leben og Josh Koscheck som setter rammene for mye av dramatikken i serien, og hatet mellom de to erkefiendene utspiller seg igjennom store deler av denne første sesongen. Midtveis i sesongen møter Koscheck og Leben hverandre og Leben taper ved en dommeravgjørelse etter at Koscheck har holdt han nede i 2 runder. Leben kritiserer Koscheck for å være en «typisk kjedelig bryter som bare ligger oppå motstanderen sin», også kjent som «lay and prey» mens Koscheck svarer med å beskylte Leben for å komme med dårlige unnskyldninger og erter han for å «grine som en kjerring». I en senere episode eksploderer Leben og raserer deler av huset etter at Koscheck og en medsammensvoren har sprutet vann på han i søvne. Mye av suksessen til *The Ultimate Fighter* kan etter min mening tilskrives rivaliseringen mellom disse to og det har ofte vært deltakere i senere sesonger som på et nesten mistenkelig vis prøver å etterligne disse to Ultimate Fighter-rebellene.

I tillegg til rivaliseringen mellom Koscheck og Leben er kampen mellom Liddell og Couture med på å skape et forventningspress som gjør finalen til den mest sette pay-per-view-sendingen i UFC sin historie med 3,3 millioner seere (Snowden 2008: 229). Både kampen mellom Koscheck og Leben og mellom trenerne Couture og Liddell er eksempler på bokser mot bryter-oppsett. MMA har på denne tiden i mange år vært dominert av fysisk overveldende brytere som er i stand til å kontrollere kampene sine ved å holde motstanderen sin nede og nøytralisere dem med såkalt «ground and pound». Allikevel må Couture som har vært reserve på det amerikanske bryterlandslaget under OL gi tapt for den uortodokse slagferdigheten til Liddell som er en mester i Karate. Både Couture og Liddell har i dag lagt MMA-hanskene på hyllen og skapt seg karrierer innenfor film og tv. Couture spiller blant annet sammen med actionfilm-ikoner som Sylvester Stallone og Arnold Schwarzenegger i *The Expendables* 1 og 2.

Kitsch og UFC

Jeg har tidligere skrevet en oppgave i sportsjournalistikk om narrative strukturer og arketyper i tv-overførte UFC-turneringer. Min konklusjon i denne oppgaven var blant annet at man innenfor UFC finner en utstrakt bruk av stereotypier og karaktertrekk for å bygge opp sitt eget image, eller fighter-personlighet. Dette gjøres mer eller mindre bevisst av både utøverne selv og av UFC-organisasjonen via den tv-overførte produksjonen. Et godt eksempel på dette er hvordan man bygger opp sin personlighet ved å gi seg selv kallenavn som «the Beast», «Iceman», «the Natural», «the Pitbull» osv. Dette er noe man kjenner igjen fra kitschsporter som for eksempel amerikansk fribryting der bruken av arketyper, karaktertrekk og kallenavn er enda mer utbredt. Amerikansk fribryting kan sies å være en slags krysning mellom teater, kampsport og performance. Hvis man ser nøye etter på de produksjonsmessige aspektene ved tv-overførte UFC-turneringer finner man også mange likhetstrekk med fribryting: bruk av grafikk, musikk og lyskastere. Jeg spekulerer i om dette er mye av grunnen til at MMA er så stort i USA, nemlig slektskapet med fribryting. I Japan hvor MMA har eksistert i form av blant annet organisasjonen PRIDE er også fribryting veldig stort. Japan har i tillegg sin egen eldgamle brytertradisjon i Sumo¹⁴ som muligens har påvirket denne populariteten.

Det er min påstand at MMA i årenes løp har beveget seg mer og mer vekk fra kitschsporten og at den er i ferd med å bli akseptert som en ekte og «ren» sport. Dette har skjedd gradvis sammen med UFC sin økonomiske og pop-kulturelle utvikling. Det som en gang var et slags kampsport-freakshow er i dag en verdensomspennende organisasjon. MMA som sport har blitt utviklet gjennom regulering og sammensmeltning av stilarter. Det er ikke lenger en kamp mellom forskjellige kampsporter men en idrett der alle trener de samme teknikkene. Prototypen på det som senere skal bli kjent som MMA begynner å ta form da de tidligste UFC-fighterne begynner å lære av hverandre. Det oppstår forskjellige leire der grupperinger av utøvere samler seg for å trene sammen og disse utvikler kombinasjoner av stilarter som et grunnlag for moderne MMA. Eksempler på dette er «chute boxe-stil» som kombinerer Brasiliansk jiu-jitsu med thaiboksing og «American based wrestling-stil» som bruker Amerikanernes college-wrestling i kombinasjon med boksing.

---

14 Også kjent som Sumobryting, en tradisjonell japansk form for fullkontakt-kampsport som stammer fra 1500-tallet.

DEL 3

Analyse av *The Ultimate Fighter LIVE*

Introduksjon:

The Ultimate Fighter-serien er bygd opp rundt tre handlingsforløp. Den første episoden er en kvalifiseringsrunde der 32 fightere kjemper om 16 plasser. De får en plass i «huset»¹⁵ ved å vinne en 1-rundes MMA-kamp på 5 minutter. Dette har vært fast praksis siden sesong 7 da man innførte disse kvalifiseringskampene som et resultat av at man i tidligere sesonger hadde hatt tilfeller av deltakere som ønsket å slutte underveis i serien. Dana White som uttalte¹⁶ «I'm sick and tired of pussies and wannabe's that just wants to be on tv», understreker viktigheten av at de få utvalgte er villige til å ofre seg og gi alt. Ingen unnasluntrerere eller gratispassasjerer aksepteres. På slutten av denne episoden velger de to trenerne ut de åtte personene de vil ha på sitt lag, det kastes mynt og kron om hvilken trener som får velge først.

Det andre handlingsforløpet er selve hoved-delen av serien der vi følger de 16 deltagerne mens de trener og bor i huset. På slutten av hver episode kjemper to og to mot hverandre for å eliminere én deltaker ut av serien. Taperen får allikevel bli i huset og trene med de andre i tilfelle noen er nødt til å avbryte på grunn av skade eller lignende. Episode 11 og 12 er kvart- og semifinaler.

Episode 13 er selve finalen og er adskilt i tid fra de andre episodene. I finalen går også flere av de andre fighterne kamper slik at de får mulighet til å vise seg frem eller revansjere tidligere tap. I denne finale-episoden går også andre, allerede etablerte UFC-proffer kamp for å trekke flere seere.

Det er også tre forskjellige handlings-temaer i serien. Det første er fighterens samhandling med hverandre. Dette foregår hovedsakelig i huset. Her ser vi hvordan vennskap og krangler utspiller seg gjennom serien. I likhet med andre reality-serier så ser vi dagligdagse situasjoner, allianser, baksnakking og festing. Det andre er forholdet mellom fighterne og trenerne. Dette utspiller seg hovedsakelig på treningssenteret og vi får se hvordan de forskjellige trenerne takler lederrollen og hvordan de prøver å motivere og forberede elevene sine på prøvelsene som kommer. Her ser vi hvordan fighterne disiplineres og formes. De lærer ikke bare hvordan de takler de fysiske påkjenningene av å være en UFC-fighter men også hvordan de forbereder seg mentalt på dette. Mye av handlingen her dreier seg om hvordan treneren klarer å nå frem til elevene med sin lærdom og

---

15 Huset der deltakerne oppholder seg utenom trening.

16 *The Ultimate Fighter Season 7*

hvordan de klarer å ta til seg denne. Oppholdet i *The Ultimate Fighter*-huset er i praksis en treningsleir som på et annet plan fungerer som et overgangsritual der målet er å gjøre seg fortjent til en plass blant de «voksnes rekker».

Det siste handlings-temaet i serien er konkurransen trenerne imellom der de forsøker å vinne over hverandre i funksjon av å være en læremester. Trenerne som plukkes ut har gjerne en forutgående rivalisering som de tar med seg inn i serien, og etterhvert som handlingen utspiller seg bygges forventningene opp til en kamp de to skal gå mot hverandre i det første UFC-stevnet etter at serien er avsluttet. Denne sesongens trenere er de to beste utøverne i UFC sin bantamvekt-divisjon¹⁷, Dominic Cruz og Urijah Faber. De har gått to kamper mot hverandre tidligere, der de har vunnet én hver. Cruz er regjerende mester og denne sesongen av *The Ultimate Fighter* bygger opp til et revansjeoppgjør og tittelkamp mellom de to.

Produksjon:

For første gang i *The Ultimate Fighters* historie går alle kampene på direktesendt tv. Dette understrekes svært ofte og jeg får inntrykk av at programskaperne ønsker å revitalisere et konsept som allerede har eksistert i over 8 år. *The Ultimate Fighter* prøver med dette å fremstå som moderne og nyskapende. De ønsker å gi inntrykk av at de «henger med i utviklingen» og ønsker at seeren skal få resultatene fortrest mulig. Man blir igjennom serien ofte eksponert for tekst på skjermen som reklamerer for twitter-kontoene til deltakerne i serien, *The Ultimate Fighters* facebook-side og hjemmeside på internett. Dette er et åpenbart eksempel på en synergieffekt som gir vertikal integrasjon da *The Ultimate Fighter* ønsker å være tilstede i flere medier samtidig. Live-produksjonen bærer preg av at den etterligner en ekte UFC-turnering. Det mest iøynefallende er at disse live-sendingene ledes av et eget sports-anker¹⁸, Jon Anik, som introduserer alle kampene og også gjør intervjuer med fighterne etterpå. Han fungerer også som et bindeledd i overgangen mellom reklameavbrekk og i avslutningen av hver episode der han introduserer UFC-president Dana White. White er den øverste autoriteten i serien da han annonserer alle dommeravgjørelser.

Jeg vil i min analyse ta for meg innholdet i selve sendingen, det vil si at reklameavbrekkene ikke er en del av mitt datamateriale. Programmets hovedsponsor er motorsykkelprodusenten Harley Davidson og jeg vil ta for meg betydningen av dette med i min analyse litt senere.

Jeg vil også understreke at med henhold til avviklingen av de direktesendte kampene i serien så er det ikke publikum tilstede utenom sekretariat, produksjonsteam og andre deltakere. I finale-episoden er det imidlertid publikum tilstede på lik linje med et vanlig UFC-stevne.

---

17 Opp til 61.2 kg (135 pund).

18 En presentatør eller programleder som leder en sending på radio eller tv.

Episode 1

Første episode går direkte inn i handlingen fra «The UFC training center» i Las Vegas der kampklare MMA-fightere varmer opp i garderobene sine mens de slår på puter, skyggebokser lett i luften og gjør oppvarmingsøvelser i bakgrunnen. Et kranmontert kamera sveiper inn over buret der sportsanker Jon Anik står ved siden av UFC-presidenten Dana White. Begge er kledd i dress og i bakgrunnen skimtes dommere og sekretariat. Øverst i høyre hjørnet av bildet er programmets egen logo, mens teksten «Live from the UFC training center» dukker opp nederst i høyre hjørne.

Dana White fortsetter med å introdusere trenerne Cruz og Faber og er tidlig ute med å understreke fiendskapet mellom de to. Dette er noe av et antiklimaks da White forteller at de ikke hater hverandre men at de bare «ikke liker hverandre» og at dette vil gi oss en «interessant sesong». I tidligere sesonger av *The Ultimate Fighter* har rivaliseringen mellom de to trenerne vært en stor suksessfaktor for oppslutningen rundt programmet. Zuffa har lyktes svært godt i å bruke *The Ultimate Fighter*-seriene til å bygge oppunder forventningene til mestertittelkamper og revansjeoppgjør. Kanskje mest beryktet er tredje sesong der Tito Ortiz og Ken Shamrock kaster møbler etter hverandre, knuser både vegger og dører og må ved flere anledninger skilles av både deltakere og produksjonsteam.

Et slikt uvennskap er noe produsentene etter min mening har prøvd å fremstille i hver eneste sesong ved å plukke ut to trenere som virkelig avskyr hverandre. Dette er man er nødt til å sette spørsmålstegn ved om de har lyktes med i denne sesongen, da «hatet» mellom Cruz og Faber virker noe amputert og halvhjertet.

Videre spilles det av et videoklipp der konseptet rundt *The Ultimate Fighter* oppsummeres og forklares. Denne introduksjons-videoen er en samling høydepunkter fra tidligere sesonger klippet sammen med skyggefulle bilder av fightere i motlys som bokser på sekk og sparker i luften: man kan skimte svette muskler og stirrende øyne i et mørkt rom. En kommentatorstemme forteller at etter 14 sesonger med å finne nye talenter går nå «*The Ultimate Fighter LIVE*». Akkompagnert av flere svakt belyste treningsbilder og nærbilder av knyttede never og tatoveringer forteller stemmen at i kveld møtes de 32 beste «up-and-coming» 175-punds-fighterne i verden. Videoklippet fortsetter med å introdusere oss for «the 4 core disciplines of mixed martial arts: boxing, wrestling, jiu-jitsu and muay-thai». Vi ser flere svette kropper som demonstrerer teknikker fra disse disiplinene hvorpå de klipper til bilder av huset som fighterne skal bo i. Vi blir introdusert for de to trenerne og fortalt hvordan disse har «... a sea of bad blood between them». Introduksjons-videoen avsluttes med kommentatorstemmen som forteller «...the quest to become a legend begins now!» i det vi ser en animasjon av *The Ultimate Fighter*-logoen som smeller inn i en steinvegg så splinter

og røyk flyr.

Fra denne introduksjonen går vi direkte over til et nytt videoklipp som viser oss de 32 utvalgte fighterne som står nøye oppstilt foran Dana White. De 32 fremmøtte er tydelig nervøse og vi ser dem trippe utålmodig og svelge tungt mens White fortsetter med å forklare reglene for årets sesong. Her blir nok en gang live-elementet fremhevet, i tillegg får vi vite at det vil være en avstemning på nettet der vinneren av årets knock-out og årets «submission»¹⁹ kommer til å få en bonus på 25,000 \$. Det klippes mellom White sin monolog og intervjuer med et utvalg av fighterne som kommer med sine reaksjoner. Jeg legger merke til to sitater fra fighterne som kommenterer live-formatet på årets sesong da de forklarer hvordan dette øker det mentale presset.

Fra dette punktet og ut over resten av sendingen følger programmet et mønster som gjentar seg for hver av de 16 kampene. Hver kamp introduseres med live-bilder fra garderoben der vi ser fighterne varme opp og gjøre de siste forberedelsene før kamp. Deretter vises introduksjons-video der hver av fighterne sier litt om seg selv, sine styrker i buret og hvorfor det tror akkurat de kommer til å bli den neste «Ultimate Fighter». Disse videoene er klippet sammen med treningsbilder som har dramatisk lyssetting der de slår, sparker, og viser teknikker fra sitt arsenal. Vi ser også nærbilder av intimiderende ansiktsuttrykk og svulmende muskler. I disse videoene er deltakerne dryppende våte slik at det spruter veske i det de slår, eller den renner nedover kroppen i det de tar armhevinger eller løfter vekter.

Fra disse introduksjons-videoene går vi direkte over til kampen, og underveis kan man tydelig høre Cruz, Faber og White snakke sammen. Denne praten bærer mer preg av en uformell samtale enn tradisjonell kommentering. Flere ganger blir lyden fra denne samtalen avbrutt av en pipelyd som tyder på at en lydtekniker klipper vekk banneord.²⁰ Etter at kampen er ferdig kommer Dana White inn i buret for å lese opp det offisielle resultatet mens fighterne står på hver sin side av dommeren. Her er det tydelig at White har rollen som øverste autoritet i programmet – til og med dommeren og sekretariatet må vente til han på et høytidelig vis erklærer vinneren.

Episode 1 – Oppsummering

Denne første episoden skiller seg klart ut fra de resterende på grunnlag av sitt live-format og fordi mye av selve konseptet og handlingen rundt *The Ultimate Fighter*-sesongene etableres i løpet av sesongpremieren. Det man umiddelbart legger merke til er fokuset på *LIVE-tv* og det er tydelig at Zuffa og FX Network prøver å blåse nytt liv i denne etterhvert så tradisjonelle reality-serien. Vi ser også hvordan de nærmer seg tv-sport-sjangeren: for eksempel med intervjuer foran en sponsorvegg,

---

19 Submission er å vinne ved at motstanderen gir seg eller svimer av som følge av en kveling eller låsegrep.

20 Også kjent som 7-second broadcast delay, en forsinkelse som er lagt inn av tv-produsentene.

noe man kjenner igjen fra andre sportssendinger. Vi blir også til stadighet minnet på mulighetene til å delta interaktivt på nettet gjennom twitter og facebook. Det er også interessant å se hvordan de ved et tidspunkt i sendingen viser frem kontrollrommet og understreker hvordan dette er «reality television history in the making». Produsentene av programmet gjør her en innsats for å vise frem apparatet rundt sendingen og fremhever dermed ytterligere det faktum at dette er direktesendt. Jeg legger også merke til to synlige tekniske feil i løpet av sendingen. Først introduserer de feil fightere til den første kampen, deretter er det en mikrofon som lager en kraftig susing helt mot slutten av sendingen. Dette tyder på at de til tross for å ha et dyktig produksjonsteam muligens lider av et par spedbarns-sykdommer når det kommer til avviklingen av dette nye konseptet.

Det siste produksjonsmessige aspektet jeg vil peke på er den uformelle samtalen mellom White og de to trenerne Cruz og Faber under kampene. Disse er for det første preget av god stemning og en spøkefull tone som slett ikke bygger opp under den rivaliseringen mellom de to trenerne som programmet har lagt opp til.

Cirka halvveis i programmet er det også et reklameinnslag der vi får se to Harley Davidson-motorsykler som står oppstilt inne i treningssenteret. Jon Anik forteller oss at både vinneren og den seirende treneren av sesongen vil få en spesialbygd Harley. I tillegg vil de deltakerne som kommer til kvartfinalene få gjennomgå en såkalt «Harley Davidson Bootcamp». Harley innslaget avsluttes med slagordet «...these bikes epitomize; no compromise».

Dette sistnevnte elementet er med på å bygge opp under *The Ultimate Fighter* sin profil som et program for spenningssøkende menn som er maskuline og selvstendige. Bruken av begrepet «Harley Davidson Bootcamp» må sees i sammenheng med *The Televised Sports Manhood Formula* som forteller oss at sport er krig, siden «bootcamp» er noe man forbinder med en treningsleir for rekrutter som skal inn i militæret.

Den andre sponsoren, Miller som er et ølmerke, nevnes oftere enn Harley Davidson men i veldig korte trekk om gangen. Miller-slagordet gjentaes flere ganger i programmet av Anik som leser det opp før hver kamp introduseres: «This tale of the tape is brought to you by Miller Light, hops three times brewed for that great pilsner taste... Taste greatness!» Det er tydelig at slagordet spiller på selve målet med denne konkurransen: storhet, muligheten til å bli en MMA-stjerne, en kjendis på linje med de allerede etablerte proffene i UFC.

Den mest interessante delen av første episode er etter min mening de forskjellige introduksjons-videoene til fighterne i programmet. Her får vi se hvordan de ønsker å fremstå ovenfor seerne og ikke minst hvordan produsentene av tv-programmet ønsker å fremstille dem. Det som går igjen i disse videoene er først og fremst en sterk tro på seg selv. Nesten alle forteller hvordan de vil bruke sine «striking abilities» eller «submission skills» til å overvinne motstanderen.

Et annet tilbakevendende tema er arbeidsmoral og selvbeherskelse. Nesten alle forteller hvor hardt de har trent og hvor mange år de har holdt på med dette. Mange har en formening om at de har trent så mye at de rett og slett ikke kan tape. De forteller om alt de har ofret i livet for å oppnå drømmen sin: en proff-kontrakt i UFC.

Mange fremviser det jeg har valgt å beskrive som en fatalistisk holdning til det hele. To av dem: Daron Cruickshank og Justin Lawrence poengterer hvordan foreldrene deres har svarte belter i andre kampsporter og de forteller om hvordan de har trent siden de var små barn. Disse viser en overbevisning om at kampsport ligger i blodet deres og at dette gjør dem til sikre vinnere. Det er også flere som vektlegger familien på en annen måte: nemlig at de gjør dette for å tjene penger til livets opphold. For disse handler ikke dette om seg selv men det handler om deres nærmeste. De søker ikke storhet for sin egen del men heller en trygghet for seg og sin familie. De ønsker å gjøre sine barn stolte og gi de et godt liv. Mange av de samme som legger familie til grunn for sine MMA-karrierer poengterer også at de kommer fra fattige kår. De har slitt med fattigdom i livet sitt og er vant til å sloss på gaten for å overleve og de understreker hvordan dette har gjort dem harde og tøffe.

De som skiller seg ut i disse introduksjons-videoene er Chase Hackett, John Cofer og Jordan Renaldi. Hackett forteller hvordan han er mest opptatt av håret sitt og sier at han kommer til å vinne siden han er den kjekkeste deltakeren. Hackett har en stor snurrebart og et bredt smil: det er tydelig at han takler stress ved å bruke humor. John Cofer sier at han egentlig jobber som pottemaker og at han sloss fordi han «er avhengig av det». Pottemakeryrket som jeg vil hevde ikke er et tradisjonelt mannsyrke legges merke til flere ganger i løpet av serien. Det virker som han fremhever dette med vilje for å lure motstanderne sine til å tro at han er svak. Han uttaler også: «I can't wait to get in there, to get this first fight, get rid of this monkey on my back.» «Monkey on my back» er slang for en uvane eller avhengighet og han fremstiller seg selv med disse utsagnene på en ganske annen måte enn noen av de andre deltakerne. Den siste som skiller seg ut er Jordan Renaldi som er overbevist at det er hans kristne tro som vil være tungen på vektskålen: «My faith is the most important thing about me, my fighting career is not for glory but it's for Christ. The other fighters should be scared of me because I'm talented, technical and blessed.» Renaldi sin tro på seg selv er også fatalistisk på samme måte som flere av de andre. Allikevel skiller han seg ut ved å beskrive seg selv som velsignet og en slags «utvalgt» som skal seire i kraft av sin gudstro.

Episode 2

I begynnelsen av hver episode får vi først se bilder fra garderoben før kveldens kamp. Der varmer kveldens utvalgte fightere opp til kamp og en klokke kommer til syne nede i høyre hjørne som teller nedover til kampstart. Like etterpå får vi en oppsummering av forrige episode.

Første del av denne episoden er en slags prolog til årets sesong. Under oppsummeringen av første episode kommenterer Dana White:

«Since the fights happened on Friday, everything that has happened as far as the reality and what these guys have been thought, you will see *now*... And the fights are *live* here inside the training centre... The fans have the ability to see exactly what is going on in this gym in this competition *real-time*. This is the most grueling, intense, physically, mentally and emotionally demanding competition you will ever see on tv... And it all starts right *now*.»

Vi ser hvordan White ved fire anledninger understreker live-elementet av årets sesong med trykk på ordene «now», «live» og «real-time». Han vektlegger også hvor ekstrem denne konkurransen er med sitt utsagn om fysisk, psykisk og emosjonelt press. Videre får vi se fighterne ankomme huset for første gang: de er oppspilte og fornøyde. De drikker champagne men de fleste innser at stemningen kommer til å være helt annerledes om noen uker. «It's like a first date, everybody's on their best behaviour», sier Jeremy Larsen.

Andre episode fortsetter med laguttaket til Cruz og Faber. Trenerne går raskt igjennom hvorfor de plukker ut de fighterne de gjør. Ikke overraskende nok vektlegger de to trenerne erfaring, fysiske egenskaper og deres prestasjoner i kvalifiseringskampen. Cruz er tidlig ute med et taktisk trekk ovenfor Faber ved å velge Chris Tickle fordi han har hørt at Faber ønsker å velge han til sitt eget lag. Den siste til å bli valgt, Chris Saunders, tar dette klokkelig nok som et godt tegn da han forklarer at han vil bruke det til å motivere seg selv videre i konkurransen.

Etter laguttaket får vi se «Team Faber» sin første treningsøkt. Der snakker Faber om å ha et mål og en mening, en god mental innstilling til MMA. Han forklarer at han ønsker å gi sine fightere en positiv måte å tenke på som kan bli med dem gjennom hele deres karriere. Vi får se utdrag av intervjuer med flere av Fabers lag-medlemmer som snakker om den gode stemningen innad i gruppen. Andy Ogle beskriver Faber som «...the man, the chief-in-command, he's the gaffer, he's the one leading the troops to war, and I've got all the trust in the world in him and I could'nt ask for a better team in the world».

På «Team Cruz» sin første økt ser vi at Cruz er ute etter å teste egenskapene til fighterne

sine. Det er spesielt Chris Tickle som han plukket foran nesen på Faber som fanger hans oppmerksomhet. Han forklarer at han er usikker på Tickle som han ser på som for selvsikker og kjepphøy. Cruz sin trenings-filosofi skiller seg fra Fabers ved at han tenker mer strategisk, han er ute etter å analysere fighterne sine og deres ferdigheter. Ved å fokusere på styrkene til den enkelte vil han bygge opp en stil som komplimenterer og bygger videre på gode egenskapene de allerede har.

Neste del handler om denne episodens kamputtak²¹ og det hele begynner med småkrangling mellom Cruz og Faber. Faber påstår at Cruz har sagt at han har fått et treningssenter av foreldrene sine, noe Cruz nekter for. Faber virker litt snurt og ber Cruz om ikke å uttale seg om familien hans. Cruz nikker og trekker på skuldrene. Det hele virker nok en gang noe stusselig og påtatt. Dette «havet av ondt blod» som vi har hørt skal være mellom dem virker ikke særlig overbevisende. Det hele svinner ut i mumling og flakkende øyne. Siden Cruz fikk velge det første medlemmet til laget sitt er det Faber som skal velge den første kampen. Han velger den høye, tynne bokseren Vick til å møte tae-kwon-do-spesialisten²² Cruickshank.

På Team Fabers trening dagen etterpå får Michael Chiesa beskjed om at farens hans har dødd. Han forteller gråtende i et videointervju at faren har vært syk en god stund og at han gikk av med døden like etter at han så Michaels forrige kamp i episode 1. Chiesa betror seg til kompisen sin, Sam Sicilia, og gråter på skulderen hans. De to er på hvert sitt lag under konkurransen men har kjent hverandre i mange år før de meldte seg på *The Ultimate Fighter*. Det viser seg at Michael allerede har avtalt med faren at han ikke skal dra fra huset om faren dør under innspillingen. Chiesa får allikevel tillatelse til å fly hjem til begravelsen for så å komme tilbake en dag senere. Han forklarer til Dana White at farens død kommer til å motivere han da faren alltid støttet han i hans ønske om å bli en MMA-fighter.

På treningen til Team Cruz dagen etter er det Vick som står i fokus. Han forteller at han vokste opp under fattige kår og at dette har gjort han hard og tøff. Vick forklarer om sin bakgrunn som amatørbokser og forteller at han ønsker å satse på MMA fordi han vil se hvor langt han kan nå. Vick viser i denne sammenhengen å ha en praktisk innstilling til MMA fordi han bruker denne idretten som en forlengelse av en allerede vellykket bokse-karriere. Cruz snakker om taktikk, om hvordan Vick alltid må bevege seg for å holde Cruickshank på avstand. Cruz sin jiu-jitsu-trener Lloyd Irvin jobber med Vick og gir han råd for å gjøre han klar til kamp: «...we're looking for the war, always looking for the war...embrace the war...» Det er hele tiden et stort fokus på den kommende kampen som en krig der Vick må forberede seg på to til tre svært utmattende og

---

21 Også kjent som «fight-pick» der det vinnende laget plukker ut motstanderne til neste ukes kamp.

22 Tae-kwon-do er en Koreansk kampsport som fokuserer på slag og spark.

vanskelige runder. Cruz avslutter dagens trening med følgende utsagn: «I want the guy who's getting ready to fight, to have them understand that all the coaches and all the team, we're all here for him, we got your back, you're getting ready to go to war and we're gonna make sure you're ready for it.» Vi ser her hvordan Cruz prøver å bygge opp moralen innad i laget.

På trening hos Team Faber forklarer Cruickshank: «...some people were born a fighter, some people were raised a fighter, I'm both...» Han forteller om moren sin som har svart belte i tae-kwondo og om hvordan han pleide å fortelle de andre guttene at hun kunne banke opp fedrene deres da han var liten. Faber sier om Cruickshank: «...he's physically in great shape, he's prepared for battle, the guy loves to fight, you can just tell...» Cruickshank fortsetter med å si at Vick er en én-dimensjonal fighter mens han selv er en ekte MMA-fighter. Han anser sitt eget ferdighetssett å være mer «all-round» og velutviklet enn Vikcs. Cruickshank forklarer også hvordan han er en avslappet og rolig fyr som forandrer seg til et villdyr i det han kommer inn i buret. Cruickshank kan beskrives som en fatalist med tanke på sin innstilling til MMA, han understreker tydelig hvordan dette er noe naturlig for han og hvordan dette er noe han er skapt til å gjøre.

På innveiiings-seremonien dagen før kamp er det tydelig at de fleste undervurderer Vick. Alle snakker om Cruickshanks fysikk og om hvordan han har trent siden han var seks år gammel. Selv om alle vet at Vick er en «Golden Gloves-champion»²³ tviler selv hans egne lagkamerater på at han kommer til å vinne. Dette er forøvrigt interessant i og med at i kraft av sine meritter som bokser så er Vick langt mer erfaren enn Cruickshank. James Vick vinner på knock-out etter 2 minutter og 10 sekunder. Cruickshank som føler seg overlegen, slurver med forsvaret sitt og blir truffet av et kne i ansiktet. Tydelig sjokkert blir resten av Team Faber stående og måpe i det Cruickshank går ned.

Den første episoden avsluttes med neste episodes fight-pick der Dana White forteller hvordan man aldri skal undervurdere motstanderen sin i MMA. Jon Anik nikker og forklarer at alt kan skje i dette live-formatet og at for å vinne så må man «maximize the opportunity». Her er Anik nok en gang ute med å understreke hvordan dette er direkteendt tv. Dana White sier «allright you're in control, you've got the hammer», og gir ordet til Dominic Cruz som plukker ut førstevalget sitt, Justin Lawrence. Deretter gir han overraskende nok ordet til Faber og sier at han kan velge sin egen fighter. Dette er nok en taktikk fra Cruz sin side da Faber blir overrumplet og nøler med å svare. Siden Faber ikke har fått tid til å tenke igjennom hvem som er den beste motkandidaten til Lawrence klarer han ikke å velge blant fighterne sine. Dette gjør at Faber fremstår som nølende og usikker på sitt eget lag. I ren desperasjon spør han laget sitt om hvem som er klare til å møte Lawrence. Ingen svarer og det virker som om Cruz klarer å legge en demper på det andre lagets

---

23 En tittel som deles ut i USA til turneringsvinnere innenfor amatørboksing.

moral. Til slutt velger Cruz allikevel brasilianeren Marcello.

Episode 2 – Oppsummering

Det er en del temaer som går igjen i denne episoden, i stor grad familie og venner. Chiesa som mister faren sin er sentral da store deler av episoden dreier seg om han og hvordan han er nødt til å reise hjem i begravelse. Også Daron Cruickshank snakker om moren sin som har trent ham siden han var liten gutt. Et annet tema er det å undervurdere: Tickle blir undervurdert av Cruz som tviler på hans viljestyrke og vil teste ham allerede fra første dag. Saunders og Vick blir undervurdert av alle mest av alt fordi de fremstår som én-dimensjonale og ikke like erfarne som mange av de andre. Videre ser vi flere eksempler på krigs-metaforikk. Faber blir beskrevet som en general og Cruz og hans trenere sammenligner ved flere anledninger det å gå kamp med en krig.

Jeg vil også nevne bruken av uttrykket «the hammer» som stammer fra tredje sesong av *The Ultimate Fighter*. Ken Shamrock brukte dette uttrykket for første gang om å ha kontroll over å velge hvilke to som skal gå kamp, altså kontrollen over ukens fight-pick. Shamrock, som var en av de aller første som deltok i UFC, er også en av de fighterne som får mye av æren for å ha utviklet moderne MMA i tiden etter de første UFC-stevnene. Shamrock fremstår som en stereotyp, ultra-maskulin og hissig irsk-amerikaner. Han omtalte konsekvent det å ha kontroll over kamputtaket som «got the hammer». Jeg finner dette interessant i forhold til min analyse da det å ha denne kontrollen er en svært viktig del av å vinne selve trenerkonkurransen i *The Ultimate Fighter*. Da trenerne blir i stand til å sette sine beste fightere opp mot de svakeste fra det andre laget øker det også sjansen for at nettopp en av deres elever kommer til finalen. «Got the hammer» kan i denne sammenhengen sees på som å ha et hjelpemiddel eller en fordel i form av en spesiell egenskap eller kraft som gir en økt mulighet til å seire over fienden. Fiske (1987: 200) skriver at i actionserier så blir ofte maskulinitet og fysisk styrke representert av superkrefter eller mekaniske gjenstander som for eksempel biler eller våpen. Fiske (1987: 210) forklarer også hvordan fallosen er et kulturelt konstruert symbol som representerer maskulinitet og makt.

Med dette i bakhodet tolker jeg bruken av hammer-symbolet som en metafor for å ha makt over det andre laget. Ikke bare i form av å representere et våpen til bruk i krigen mot den andre siden men også som et fallossymbol som representerer maskulin kraft og overlegenhet.

Episode 3

I denne episoden får vi for første gang se vignetten til årets sesong av *The Ultimate Fighter*. I motsetning til den etterhvert så gjenkjennelige kjenningsmelodien som man er vant med fra tidligere så er årets vignettmusikk *Higher ground* av gruppen Red Hot Chili Peppers. Jeg tror at dette er nok et forsøk på å fornye konseptet rundt *The Ultimate Fighter* samtidig som det muligens har en sammenheng med at de er fra California. Treneren Urijah Faber som også er fra California har kallenavnet «California Kid». Under denne vignetten får se stemningsfulle treningsklipp og nærbilder av fighterne hentet fra introduksjons-videoene i første episode. Denne spilles av i begynnelsen av hver episode heretter.

Denne episoden har tre hovedtema. Først fortsetter den med Cruz sitt overraskende taktiske trekk fra siste episodes fight-pick der han sa at Faber kunne velge motstander til sin egen utvalgte Justin Lawrence som også er førstevalget til Cruz. Faber, som tydelig blir overrasket av dette, klarer ikke å velge og blir stående å nøle. Dette gir inntrykk av at han er usikker og ikke har troen på laget sitt. Episoden begynner med at alle er enige om at det var et smart taktisk trekk fra Cruz og at lagmoralen til Team Faber har fått seg en knekk.

Vi får også stifte nærmere bekjentskap med Chris Tickle som kan beskrives som denne sesongens «uromoment». Det har fra tidligere sesonger vært vanlig at det er med en skøyer eller urokråke som er høylytt, selvsikker og som oppleves som arrogant av de andre. Denne «skøyeren» har også gjerne funnet på pek eller rampestreker og har heller ikke gått av veien for å bryske seg og krangle med de andre i huset. Det er spesielt rivalene Josh Koscheck og Chris Leben fra første sesong som folk forbinder med denne oppførselen. Chris Tickle passer utvilsomt inn i denne rollen i årets sesong. Vi har allerede sett hvordan Cruz tviler på hans mentale innstilling og hvordan han er tidlig ute med å teste Tickle. Vi ser at Tickle har mange av de samme trekkene som tidligere sesongers urokråker: han er selvsikker, små-hissig og skøyeraktig. Han tar blant annet på seg en gassmaske (som også er et krigs-symbol) på vei til trening og gjør hærverk på parkeringsskiltet til Faber. Tickle forklarer at han ønsker å spre latter og lage «god stemning» innad i laget med sine påfunn. Samtidig er han en som lar seg lett fornærme og han reagerer ofte med sinne og frustrasjon ovenfor trenere og andre deltakere. Han er raskt ute med å konfrontere en hver som tviler på han og i et av videointervjuene i løpet av sesongen forklarer han at «I don't take shit from anybody».

Mesteparten av denne episoden dreier seg om den forestående kampen mellom Justin Lawrence og Christiano Marcello. Lawrence er unggutten som har vokst opp i treningssenteret til sine foreldre. Han er et stort talent men er fortsatt fersk og fremstår som noe udisiplinert. Marcello er den gamle mesteren på 33 som er i den siste fasen av sin karriere. Han har konkurrert i 15 år og

har trent med de beste i Brasil. Han er en svært merittert jiu-jitsu-utøver og har et helt liv av erfaring bak seg. Begge to har viet hele sine liv til kampsport og de uttaler selv hvordan «All I do is fight» og «Everything is jiu-jitsu».

Ved å bruke Fiske (1987: 132) sin modell om binære motsetningspar finner vi en rekke motpoler i striden mellom Lawrence og Marcello som for eksempel bokser:bryter, USA:Brasil, ung:gammel, læregutt:mester, dyrisk:kontrollert. I tillegg beskriver de to seg selv på forskjellige måter med henhold til mental innstilling, Lawrence søker å oppfylle en skjebne han har sett for seg i kraft av den arven han har fra sine foreldre. Han har altså en fatalistisk innstilling. Marcello har levd av MMA hele sitt liv og ser på det som et yrke, han forklarer hvordan han må tjene penger for å forsørge sin familie og har derfor det jeg vil beskrive som en materialistisk innfallsvinkel. Vi kan også se motsetninger i hvordan de blir beskrevet av seg selv og trenerne: Lawrence sier han lar instinktene ta over og trenerne hans beskriver han som «a beast». Marcello blir på en annen side sett på som behersket og kalkulerende. Den ene hjelpetreneren til Cruz forklarer hvordan «you can't discount crazy» når han snakker om Marcello. Trenerne oppfordrer også Christiano til å jage eller jakte ned den dyriske Lawrence: «Hunt him down!» Kampen mellom Lawrence og Marcello ender med seier til Lawrence og de fleste er enig i at hurtigheten og de atletiske evnene til Lawrence ble for mye for Marcello.

Episode 4

Episode 4 har fem temaer som jeg vil trekke frem. Fra forrige episode ser vi hvordan Cruz og Faber sine trenings-filosofier blir forklart. Cruz som er en strateg er opptatt av å «spille spillet» og planlegger nøye sine neste trekk. Han er overbevist om at han har et taktisk overtak på Faber og opererer ut i fra en slags overordnet plan. Cruz er også veldig opptatt av å presse fighterne sine og forklarer hvordan de må brytes helt ned på trening: «Hvis du går igjennom et helvete på trening så blir selve kampen bare en lek i forhold.» Faber på sin side er mer nonchalant og forklarer at han ikke kommer til å la seg affisere av at Cruz har vunnet de første to kampene. Tvert i mot tar han det hele med knusende ro og forklarer hvordan han er opptatt av å holde en positiv stemning i laget. Faber leier også inn en «mental coach» som holder seminar for laget hans. Han forklarer at dette er en viktig del av forberedelsene til kamp og legger vekt på hvordan dette vil gjøre dem i stand til å prestere bedre. «You have only one opponent and that is yourselves», forklares det på seminaret og spesielt engelskmannen Andy Ogle tar dette til seg. Vi ser her altså at Cruz og Fabers trenings-regimer er i ferd med å utkrystallisere seg i forskjellige retninger. Cruz er opptatt av fysikk, disiplin,

hardt arbeid og strategi, mens Faber på sin side vektlegger mental innstilling, frihet, det å «trene smart» og har et slags «go with the flow»-motto med henhold til det hele.

Temaene fysisk og mental styrke føres videre i episoden via fighterne Mike Rio og Andy Ogle. Rio skader kneet sitt på trening og sliter med å prestere. Han er bekymret over at det andre laget skal få snusen i at han er skadet og bekymrer seg over helsen sin da han innser at han begynner å bli gammel i en alder av 31 år. Andy Ogle på sin side er ung og talentfull men sliter mentalt. Han forklarer hvordan han har tvilt på seg selv og at tilværelsen i huset er stressende og nedbrytende. Allikevel innser han at dette er med på å bygge han opp psykisk da han kan bruke det mentale presset han føler til å «teste seg selv som mann». Dette er interessant når man ser på deltakelsen i *The Ultimate Fighter* som et overgangsritual. Oppholdet i huset hvor de er avskåret fra resten av samfunnet er en del av dette ritualet og fungerer som en slags straff eller konsekvens av deres deltakelse i programmet. Denne isolasjonen er en del av den mentale utdanningen de går i gjennom for å forberede dem på en karriere i UFC.

Resten av denne episoden er viet til kampen mellom Al Iaquinta og Miles Jury. Da begge to har vært med i tidligere sesonger men har vært nødt til å trekke seg på grunn av skader blir de omtalt som «the comeback kids of the show». Miles Jury kommer fra det samme treningsmiljøet som Cruz og han forklarer hvordan han vet at Dominic «tror på han». Jury trekker også frem sin tøffe oppvekst og hvordan MMA har reddet han fra et liv i fengsel. «MMA is a drug», forteller Jury.

Jeg tolker det som at Jury har en praktisk innstilling til MMA. Han bruker sporten til å oppnå noe annet, nemlig å holde seg unna trøbbel og til å realisere seg selv. MMA blir for han et redskap, noe han gjør fordi selve handlingen ved å trene MMA gir han noe spesielt i livet. Iaquinta på sin side trekker frem sin bakgrunn hos trener-teamet Matt Serra og Ray Longo. Serra er tidligere belteholder og mester i UFC og har vært med i to sesonger av *The Ultimate Fighter*. Én som deltaker og én som trener. Matt Serra var utvilsomt et av de største navnene i UFC på tidlig 2000-tall og er også en av de aller første Amerikanerne som tok svart belte i Brasiliansk jiu-jitsu. Ray Longo er boksetreneren til Serra og beskrives som en av de beste trenerne på østkysten av USA. Iaquinta representerer altså et trener-team som blir betraktet som legendarisk innenfor MMA-miljøet i USA. Dette gir han en umiddelbar respekt hos de andre fighterne og han blir straks ansett som å være en av favorittene til å vinne årets sesong. Iaquinta blir omtalt som aggressiv og mentalt sterk av Faber som også trekker frem hans upåklagelige arbeidsmoral. Jeg tolker Iaquinta sin innstilling som å være av en fatalistisk art. Han er forsiktig med å uttale dette selv men det er tydelig at han har en drivkraft og et «kall» om å trene MMA.

Iaquinta vinner over Jury ved dommeravgjørelse etter tre runder.

Episode 5

Lojalitet er et sentralt tema i denne episoden da vennskapet mellom Sam Sicilia og Michael Chiesa blir satt på prøve. De to er på hvert sitt lag og Cruz vil at Sicilia skal fortelle dem hvilke styrker og svakheter Chiesa har. Sicilias lagkamerat Jeremy Larsen skal kjempe mot Chiesa denne uken og Cruz forteller at Sicilia burde avsløre svakheter til kompisen sin. Dette er i følge Cruz et moralsk dilemma som han kommer til å støte på før eller siden hvis han skal leve som profesjonell MMA-fighter. Sicilia innser at Cruz ikke har noe annet motiv enn sin egen seier men velger allikevel å holde på lojaliteten til kompisen. Chiesa og Sicilia, som kaller seg selv «team Purple», velger å snakke åpent om dilemmaet de er oppe i men er aldri i tvil om at ingen av de ønsker å «tyste» eller være en dårlig kompis på noe som helst vis. Vi ser her hvordan lojaliteten mellom kameratene stilles opp i mot lojaliteten til laget og treneren.

Nok en gang er også Chris Tickle et tema da vi ser han slite på trening. Cruz er frustrert over Tickles manglende innsats og beskylder han for å prøve å snike seg unna. Det viser seg imidlertid at Tickle sliter med podagra²⁴ i den ene foten, noe som svekker hans prestasjoner på trening betraktelig. Det ironiske er at Tickle blir frustrert og sint fordi han tror at Cruz tviler på hans overbevisning om å vinne konkurransen. Cruz på sin side er frustrert fordi han prøver å banke inn i hodet til Tickle at han har muligheten til å vinne finalen bare han klarer å ha den rette innstillingen. «That's what's frustrates me about this whole situation, Tickle has the potential that he could win the whole show but he's holding himself back...», forklarer Cruz.

Ukens kamp mellom Jeremy Larsen og Michael Chiesa er klassisk «striker versus grappler match-up» der den hardbarkede bokseren Larsen tar opp kampen mot bryteren Chiesa. Larsen kommer fra en tøff oppvekst og beskriver seg selv som en «streetfighter». Han blir omtalt som seig og hard, en som aldri gir opp og han beskriver MMA-kamper som «bloody wars». Larsen gir også uttrykk for at han elsker prøvelsene han får i gjennom MMA: «I like to test myself as a man.» Larsen trekker også frem MMA som et levebrød. Han forteller hvordan han har kone og barn som han prøver å forsørge gjennom sitt yrke som fighter. I følge min tolkning har han altså en materialistisk innstilling til idretten fordi den gir han muligheten til å tjene til livets opphold.

Chiesa på sin side kommer fra et trygt middelklassehjem der han har trent bryting siden tidlig alder. Chiesa, som akkurat har returnert fra sin fars begravelse, forteller om hvordan det er minnet om faren som inspirerer han til å sloss. Han trekker også frem ved flere anledninger at han vil dedikere denne kampen til sin mor som har hatt et tøft år. Jeg mener at Chiesa med dette viser

---

24 En form for betent leddgikt som ofte forekommer i foten.

det jeg vil kalle en spirituell innstilling til å konkurrere i MMA. Han gjør dette for noen andre enn seg selv og ønsker dermed å hedre andre gjennom sine prestasjoner i buret. Han snakker også mye om hvordan han tenker på sin avdøde far og at dette gir han styrke.

Michael Chiesa vinner kampen ved dommeravgjørelse etter to runder.

Episode 6

Episode 6 handler hovedsakelig om Chris Tickle og hans kamp mot Joe Proctor. I begynnelsen av episoden får vi se klipp fra forrige ukes fight-pick der Tickle er små-full og brysker seg ovenfor motstanderlaget. Cruz blir frustrert og kjefter på Tickle. Det er en tydelig desperasjon å lese i ansiktet til Cruz som med et siste forsøk prøver å få villstyringen Tickle under kontroll. Av de andre fighterne og trenerne beskrives Tickle som vill, ustabil og å være i besittelse av en rå og utemmet kraft. Faber beskriver han som en tidsinnstilt bombe og Cruz forklarer hvordan Tickle må styres inn i en riktig mental innstilling for å kunne vinne. Tickle beskriver seg selv som en streetfighter som elsker å sloss og han forklarer hvordan han lever av MMA for å forsørge sin kone og datter. Han trekker også frem sin røffe oppvekst og poengterer hvordan MMA reddet ham fra et liv inn og ut av fengsel. Jeg velger å tolke Tickle sin innstilling som både materialistisk og praktisk, da han bruker MMA-livsstilen for å holde seg unna trøbbel samtidig som han tjener til livets opphold.

Joe Proctor har også en praktisk innfallsvinkel til MMA da han i likhet med Tickle forteller om sin røffe oppvekst der han har opplevd mye stoff- og alkoholmisbruk. Allikevel har han også et spirituelement i dette da han etter mange år har gjenopptatt kontakten med sin far. Proctor forklarer hvordan dette inspirerer ham til å prestere i buret i likhet med Chiesa. Proctor blir av de andre beskrevet som teknisk, dedikert, disiplinert, stabil og stillferdig. Faber kommer med en advarsel om Proctor da han sier «beware of the dog with no bark». Han peker også på at Proctor er usedvanlig mentalt sterk og arbeidsvillig. Motsetningsforholdet mellom Tickle og Proctor dreier seg altså om hvordan teknikk og disiplin møter rå styrke og utemmet villskap.

Tickle taper forøvrig kampen mot Proctor i andre runde.

I denne episoden får vi også se en krangel mellom Mike Rio og Justin Lawrence etter at de to barker sammen på trening. De to er den nest eldste (Rio) og yngste (Lawrence) deltakeren i programmet og forut for krangelen har vi sett dem diskutere hvordan alder påvirker helsen til MMA-fightere. Lawrence mener grenser for å konkurrere profesjonelt går ved 30 år mens Rio

hevder han kan holde ut til 40. Da en sparring²⁵ mellom de to eskaleres med at Lawrence går for hardt for Rio sin smak, velger Rio å lære ham en lekse ved å legge ham i bakken. Lawrence som fortsatt er umoden blir sint og frustrert. Cruz smiler og forklarer at dette har bare Lawrence godt av da det er en del av modningsprosessen for å bli en ekte UFC-proff. Her ser vi nok en hendelse som kan sees i sammenheng med *The Ultimate Fighter* som et overgangsritual. Lawrence som ikke er i stand til å takle motgang må lære seg å bli slått av andre på trening for å bli en bedre fighter.

Episode 7

I begynnelsen av denne episoden får vi se en scene fra garderoben der Cruz kjefter på Tickle etter at han har tapt. Cruz forteller Tickle at han tapte fordi han ikke hørte etter på instruksene hans under kampen. Han hevder også at Tickle ga seg og tapte kampen fordi han ikke orket mer. Tickle på sin side blir sint og frustrert på Cruz som setter spørsmålstegn ved viljestyrken hans. Denne diskusjonen blir oppfattet av motstanderlaget som begynner å se med kritiske øyne på Cruz sin trenerstil. Man kan ane at det nå er moralen hos team Cruz som er synkende. Faber på sin side ser sitt snitt til å komme med lovord både til Tickle og sitt eget lag og forklarer hvordan han er mer opptatt av «keep having fun» og mener at nøkkelen til suksess er «living the good life». Her ser vi tydelig hvordan Cruz og Fabers trenerstiler skiller seg mer og mer fra hverandre: Cruz prøver å disiplinere sine fightere mens Faber på motsatt side gir dem total frihet og oppmuntrer dem uansett hvordan det går.

Mentalt press er også et tema i denne episoden. Andy Ogle som allerede har innrømmet at han sliter mentalt forteller at han har hatt mareritt og at han begynner å kjenne presset av å være innesperret i huset. Ved en anledning bryter han sammen på trening og begynner å gråte foran kamera. Han forteller at han gråter fordi han ønsker så inderlig å komme inn i UFC men at han skammer seg fordi han ikke vil fremstå som en jente. Også Sam Sicilia sliter på trening da han ofte får gjennomgå når de skal bokse. Sicilia som har sin base i bryting har mye kraft i slagene sine men ligger litt etter de andre i teknikk. Dette frustrerer han da han er redd for ikke å leve opp til forventningene som Cruz sitt andrevalg.

Ukens kamp er Vinc Pichel mot John Cofer, nok et klassisk kampoppsett med bokser mot bryter. Pichel er en bokser som kommer fra en røff oppvekst. Han snakker mye om sin mor som ga han kallenavnet «from hell Pichel» da han var liten og han forklarer at han er veldig glad for at

---

²⁵ Sparring er å simulere kamp. Treningspartnerne har beskyttelsesutstyr og går med en lavere intensitet enn i en reell kampsituasjon.

moren står bak hans valg om å satse på MMA. Pichel blir av de andre omtalt som et villdyr: de sier at han er svært slagkraftig og at han simpelthen elsker å sloss. Svakheten hans er at han ikke har særlig gode bryterferdigheter. John Cofer på sin side er en meget dyktig bryter og blir ellers beskrevet som en god «allrounder», men at han mangler den største kraften i slagene sine. Cofer kommer fra et trygt middelklassehjem og forklarer at han ser på seg selv som mentalt sterk. Jeg vil karakterisere Pichel som å ha en spiritualistisk innstilling til MMA. Han gjør ikke dette fordi han vil bli rik eller berømt men heller fordi han simpelthen elsker å sloss. Det er kampen i seg selv som driver han. I tillegg forteller han flere ganger at han ønsker å gjøre moren sin stolt.

Cofer virker å ha en mer praktisk innstilling til MMA da han forklarer at det var en naturlig overgang fra brytingen. Cofer, som har vært en av de beste amerikanske bryterne i sin divisjon, ønsker å gå inn i MMA for å se hvor langt han kan ta det. Det virker som om Cofer har havnet i MMA noe mer tilfeldig enn de andre utøverne og han omtaler ikke seg selv med de samme ekstreme vendingene som de andre deltakerne.

Kampen mellom de to ender med seier til Pichel tidlig i tredje runde.

Etter kampen holder Dana White en tale for deltakerne der han forklarer hvordan denne sesongen er unik fordi den også er den lengste i *The Ultimate Fighters* historie. Han roser også fighterne for sin innsats i programmet. Han beskriver kampene til nå som «absolute wars» og snakker varmt om deltakere som «never stopped battling». White trekker også frem hvordan alle som har vært med i programmet – uavhengig om de kommer videre eller fortsetter som MMA-proffer etterpå – vil være bedre mennesker etter at de kommer ut av huset. Nok en gang ser jeg dette i sammenheng med mitt syn på *The Ultimate Fighter* som overgangsritual da det er tydelig at alle er i ferd med å bestå testen.

Episode 8

I begynnelsen av denne episoden får vi et gjensyn med Pichel som beskriver kampen mot Cofer som en krig. Cofer på sin side intervjues mens han gråter og forteller hvordan han brøt sammen i den siste runden. Han innser at det mest sannsynlig er Pichels mentale styrke som gjorde at han vant kampen.

Hoveddelen av handlingen i denne episoden handler om Ronda Rousey sin opptreden som gjestetrener for team Cruz. Rousey, som har en bronsemedalje i judo fra OL i 2008, er i tillegg

mester i sin vektklasse i MMA-organisasjonen Strikeforce.²⁶ Rousey blir med dette den første kvinnen som noengang har vært med i *The Ultimate Fighter*. Medlemmene på Team Cruz omtaler henne som hensynsløs, «bad ass», et villdyr, og teknikken hennes beskrives som perfekt. Alle er fulle av beundring for denne kvinnen som uanstrengt klarer å legge samtlige i bakken.

Rousey på sin side er stolt av å være den første kvinnen til å delta i programmet og omtaler *The Ultimate Fighter*-serien som «a piece of television history». Etter treningsøkten ser vi Cruz som spinner avgårde i sportsbilen sin med Rousey i framsetet. Senere på kvelden er det grillparty i huset der alle trenerne inkludert Rousey er invitert og hun forteller at hun er nervøs da hun skal inn i «løvens hule». Det hele blir noe av et antiklimaks da det ikke virker som om noen av mennene i huset tør eller vil snakke med Rousey, som blir sittende alene. Unntaket er urokråken Tickle som utveksler sporadiske setninger med henne. Dette ser jeg i sammenheng med Fiske (1987: 202) sin teori om maskulinitet og avvisningen av kvinnen i actionserier og narrativer med menn som målgruppe. Rousey er usedvanlig pen, kler seg i trange jeans og stilett-heler og fremstår som en sexy, selvstendig kvinne. Det er ikke overraskende at hennes feminitet virker intimiderende på *The Ultimate Fighter*-deltakerne. Deres motvilje til å snakke med henne i en sosial sammenheng kan sees på som et resultat av at mennene i huset mer eller mindre bevisst føler at hun utgjør en trussel mot deres maskulinitet. Allikevel er det altså Tickle, som blir sett på som villstyringen i huset, den eneste som snakker med henne.

I denne episoden er det Chris Saunders som skal kjempe mot Sam Sicilia. Saunders var den siste som ble valgt av alle fighterne og er en klar «underdog»²⁷ i forhold til Sicilia, som var andrevalget til Cruz. Saunders forteller at han ser veldig opp til treneren sin, Faber, som har vært et idol for han lenge. Han forteller også at han kommer fra en vanskelig oppvekst der han flyttet mellom en rekke fosterhjem. Dette har gjort at han føler seg mentalt sterk og han forteller at å trene MMA har gitt han en følelse av kontroll i livet. Av andre blir Saunders beskrevet som undervurdert, svært teknisk god og både disiplinert og kontrollert. Faber trekker også frem en god arbeidsmoral og at han er svært rask og smidig.

Sam Sicilia er ubeseiret så langt i sin karriere og blir beskrevet som brutal, dyrisk, et monster, svært atletisk og en som aldri stopper. Stilen hans som er basert på bryting blir beskrevet som mer rå og kraftfull en den raske og tekniske stilen til Saunders. På meg virker det som Saunders har en praktisk innstilling til MMA da dette er noe som har gitt han kontroll og en mening i livet. Sicilia på en annen side er mer opptatt av å «slå i gjennom» i UFC og er tydelig stolt av å være ubeseiret som proff. Han forteller også hvordan han først de siste årene har bestemt seg for å

---

26 Strikeforce er den nest største MMA-organisasjonen i USA. Den ble kjøpt opp av UFC i 2011.

27 Uttrykk som beskriver den antatt svakeste og undervurderte deltakeren i en kamp.

satse fullt på MMA. Derfor vil jeg beskrive Sicilias mentale innfallsvinkel som materialistisk.

Det viser seg at det er den undervurderte Chris Saunders som stikker av med seieren etter en dommeravgjørelse.

Episode 9

Denne niende episoden er den siste av de ordinære rundene før serien går over i kvart- og semifinalerundene. Denne uken er det Mike Rio og Andy Ogle som skal i buret. Kampen mellom de to er nok et klassisk bryter mot bokser-oppsett, der den unge og uerfarne engelskmannen Ogle møter den erfarne og meritterte bryteren Rio. Ogle forklarer at i Newcastle der han kommer fra vokser alle guttene opp med å sloss, så MMA som en forlengelse av dette har falt han ganske naturlig. Han forteller videre at han har viet livet sitt til MMA og at det er hans største drøm å få kjempe i UFC. Han beskriver det å gå i buret som det beste han kan gjøre. Ogle har en så ekstrem mental innstilling om at dette er livet hans at jeg velger å beskrive hans grunnlag for å trene MMA som fatalistisk. Det er ingenting annet som opptar denne mannen og han virker besatt av tanken på å få en kontrakt i UFC.

Mike Rio på sin side har ikke hatt noen røff oppvekst, han forteller at han hverken drikker eller røyker og at han ser på seg selv som en «speidergutt». «Stort sett det eneste jeg har gjort hele livet er å trene», sier han og forteller om sine prestasjoner som amerikansk mester i bryting to år på rad. Han slår meg som å kunne beskrives som både fatalistisk og praktisk innstilt til MMA. I likhet med mange av de andre fatalistene har han ikke gjort stort annet i livet enn å vie det til trening, men han virker ikke like besatt som for eksempel Ogle. Rio beskriver seg selv som en avslappet fyr som forandrer personlighet i det døren til buret lukkes og han blir om til et villdyr.

Av de andre beskrives Ogle som ekstremt fokusert men kanskje noe mentalt svak, mens Rio omtales som svært erfaren men muligens for gammel til å slå Ogle da han allerede sliter med en kneskade. Allikevel tror de fleste at Rio kommer til å ta Ogle ned og dermed vinne enkelt. Det skal imidlertid vise seg at Ogle klarer å holde Rio på avstand, og han vinner mot slutten av andre runde.

Hoveddelen av handlingen i resten av denne episoden dreier seg om «the Coaches Challenge». Det har vært tradisjon i *The Ultimate Fighter*-sesongene at trenerne konkurrerer mot hverandre i en hemmelig konkurranse. I år skal Cruz og Faber konkurrere mot hverandre i en skytekonkurranse som er arrangert av «the United States Marine Corps». I tillegg til en hinderløype må de to trenerne treffe et antall blinker med både pistol, rifle, maskingevær og granatkaster. Reglene til konkurransen forklares med en video der to marinesoldater tar seg gjennom løypen. I

dette klippet vises eksplosjoner og skudd som avfyres i sakte film og det hele minner mer om en rekrutterings-video til den Amerikanske marinen enn *The Ultimate Fighter*. Som et insentiv får vinneren 20,000 \$ i tillegg til at alle medlemmene på laget til den seirende treneren får 1,500 \$. Faber vinner knepent konkurransen, like foran Cruz som har ledet helt til slutten. Utenom å legge merke til de åpenbare tolkningsmulighetene vedrørende krig så vil jeg peke på at våpnene de bruker kan sees på som symboler på og forlengelse av maskulinitet og fysisk overlegenhet (Fiske 1987: 200). Sammenhengen mellom den amerikanske hæren og *The Ultimate Fighter* har vi også sett i tidligere sesonger der den Amerikanske marinen har vært sponsorer og stilt med høyt dekorerte marinejegere som hjelpetrenerne.

Episode 10

I begynnelsen av denne episoden får vi se Cruz som er skuffet over Rios manglende innsats i buret. Cruz påstår at Rio på samme måte som Tickle «ga opp» kampen og dermed valgte å tape. Vi får se et kort intervju med Ogle som gråter av glede og forteller at «I'm living the dream».

Dette er den første av to kvartfinale-episoder, der det er to kamper i løpet av sendingen. Handlingen i disse episodene begrenser seg stort sett til trening der de forskjellige fighterne legger opp strategien for den neste motstanderen. Først ut er James Vick mot Joe Proctor, og Cruz forteller at nøkkelen til Vicks seier ligger i å utnytte hans overlegne rekkevidde og bokseferdigheter. Proctor på sin side har planer om at legge press på Vick slik at han bryter sammen.

Vick ender opp med seieren, noe overraskende for mange som har sett på Proctor som en av favorittene til å vinne årets sesong.

I denne episoden kunngjør også Dana White at Cruz er nødt til å avlyse den forestående tittelkampen mot Faber på grunn av et skadet korsbånd.

I den andre av de to kvartfinalene skal Michael Chiesa møte Justin Lawrence, nok et klassisk bokser mot bryter-oppsett. Chiesa har planer om å overvelde Lawrence med et høyt tempo og press mens Lawrence trener på bevegelse og å unngå Chias fryktede ned-tagninger. Cruz har stor tro på talentet Lawrence og mener dette blir den neste store testen for han. Chiesa vinner imidlertid knepent mot slutten av andre runde etter å ha vært nære ved å bli slått i svime av Lawrence. Etter kampen viser nok en gang Chiesa hvordan han verdsetter familien da han bruker intervjuet etter kampen til å hilse hjem til mamma og ønske henne en god morsdag. Han gir også gode skussmål til Lawrence som i følge han selv har gitt ham sin hardeste kamp hittil.

Episode 11

I den andre av kvartfinale-episodene er det Chris Saunders som først skal i buret mot Vinc Pichel. Første del av denne episoden handler mye om Saunders og hans nære vennskap med Andy Ogle. Dette vennskapet kan sees i sammenheng med «team purple» som altså er kallenavnet på vennskapet mellom Chiesa og Sam Sicilia. Saunders forteller om sin foreldreløse barndom og om hvordan han var nødt til å passe på søsknene sine som liten gutt. Han mener dette har gjort ham mentalt sterk og uredt og innser at dette også har ført han dit han er i dag. Han forteller om hvordan mental innstilling kan få han til å klare hva som helst. Faber trekker frem Saunders bokserferdigheter som overlegne Pichels og tror dette kommer til å sikre han seieren. Cruz forklarer at Pichel må være brutal for å vinne og rett og slett overkjøre Saunders med sin dyriske streetfighter-mentalitet. Cruz mener Pichel er bedre på bakken enn Saunders og forklarer hvordan dette kan være en nøkkel til suksess.

Pichel stikker av med seieren på dommeravgjørelse etter to runder.

I den siste kvartfinalen er det Ogle mot Iaquinta, og det er nok en gang Ogles mentale innstilling som er fokus. Samtidig som de andre ser på han som en som kan bryte sammen er alle enige om at Ogle har en drivkraft og et glimt i øyet som ingen av de andre har. Ogle selv erklærer bestemt at han ikke skal la seg affisere av noe og at det endelig er hans tur til å skinne. Faber peker også på at Ogle er mentalt sterkere enn før og forteller at Ogle er den på hans lag som har utviklet seg mest under hele konkurransen. Al Iaquinta på sin side slår fast at han er den som jobber hardest av alle deltakerne i programmet og at han kommer til å vinne på grunn av dette. «Jeg har jobbet for hardt til å tape», slår Iaquinta fast. Faber beskriver han som «stone faced» og «dead to the world». Både Ogle og Iaquinta virker å ha den samme intense drivkraften da de begge etter min mening har en fatalistisk innfallsvinkel til det å drive med MMA.

Iaquinta vinner kampen på knock-out i andre runde.

Episode 12

Dette er den siste episoden der deltakerne fortsatt er i huset. Etter at de to semifinalerkampene er ferdige reiser deltakerne hjem for utenom de to som kvalifiserer seg til finalen én uke senere. Handlingen i denne episoden dreier seg hovedsakelig om «The Harley Davidson Bootcamp», der trenerne og semifinalistene prøver ut forskjellige motorsykler. De møtes på en stor motorsykkelforretning – «Red Rock Harley Davidson» – der de blir tatt i mot av skuespilleren Theo Rossi fra tv-serien *Sons of Anarchy*, som handler om en motorsykkelgjeng i USA. Bruken av «bootcamp» er en åpenbar krigs-metafor i denne sammenhengen. Jeg vil også peke på reinskripsjonen som finner sted ved at de bruker Rossi som vert for semifinalistene. Sons of Anarchy-serien handler om barske, selvstendige menn som lever på kant med loven og er utvilsomt rettet mot det samme publikum som *The Ultimate Fighter*. Motorsykkelen som symbol på maskulin kraft og styrke er også viktig da Harley Davidson i mange år har vært trofast sponsor av både UFC og *The Ultimate Fighter*-serien. De heldige utvalgte får prøve forskjellige motorsykler der de kan skreddersy utseende ved å velge forskjellige typer sete, styre og farge. De får også lov til å ruse sykkelen inne i butikken slik at de kan høre lyden og kjenne maskinen vibrere mellom beina sine.

En av de siste hendelsene fra huset som vises i *The Ultimate Fighter* serien er en episode der Chris Tickle kaster en vannflaske på Daron Cruickshank slik at han eksploderer og slår etter Tickle. Det er tydelig at flere av deltakerne er i ferd med å bukke under for presset av å leve i huset over en så lang periode. Cruickshank er redd for å bli kastet ut av *The Ultimate Fighter* da dette har vært straffen for tidligere deltakere som har sløss inne i huset. Dana White ankommer og stikk motsatt av Cruickshanks bekymringer gir han deltakerne uhemmet skryt og ros for årets sesong. White understreker at dette er første gang noen har bodd en så lang periode i huset. Dette kombinert med at alle kampene har gått live gjør at White er strålende fornøyd med årets innsats og forteller at som en belønning får alle deltakerne gå kamp i finalen. Unntakene er Mike Rio og Andy Ogle som er ute med skader og dermed satt på suspensjon. Vi ser tydelig at Ogle blir frustrert over ikke å bli godkjent for å gå i finalen, men Dana White gir han en ny mulighet til å gå kamp i september da UFC kommer til Nottingham.

Resten av denne episoden handler om forberedelser til semifinalene. James Vick trener på å holde seg på avstand fra den dyktige bryteren Chiesa. Cruz sier med en bekymret mine at hvis Vick blir tatt ned så er kampen over, i det han refererer til Vicks manglende ferdigheter på bakken. Chiesa på sin side trener på å komme seg tett innpå motstanderen sin og unngå de store treffene på vei inn. Vi ser nok et eksempel på at presset er i ferd med å innhente deltakerne i huset da Chiesa bryter sammen på trening og gjemmer seg på do for å gråte. I likhet med Vick har også Chiesa en

stor svakhet da han er forholdsvis fersk som bokser. Vi ser at disse to semifinalistene er like én-dimensjonale på hver sin måte, så dette må etter min mening være det mest utpregede bokser mot bryter-oppsettet i løpet av hele sesongen.

Chiesa ender opp med å vinne kampen i andre runde etter å ha blitt pepret med slag av Vick i nesten syv sammenhengende minutter. Det er bare så vidt Chiesa klarer å kjempe til seg seieren.

I den siste semifinalen er det Al Iaquinta som møter Vinc Pichel. Faber snakker varmt om førstevalget sitt Iaquinta da han forteller om hans sterke arbeidsmoral og mentale innstilling. Iaquinta er en «over-achiever», han klager aldri og han er alltid sistemann til å gå fra trening. Faber har klokke-tro på at Al vil klare å slite ut Pichel med sin overlegne kondisjon. Pichel på sin side planlegger å gå hardt ut tidlig i kampen i et forsøk på å overkjøre Iaquinta. Cruz forteller også at han er bekymret for at Pichel skal bli tatt ned.

Iaquinta vinner kampen på dommeravgjørelse etter to runder.

Dana White og Jon Anik runder av årets handling fra huset og treningscenteret med å hylle deltakernes innsats i sesongen. De trekker spesielt frem Chiesa og tapet av hans far, da de er imponert over hans mentale styrke og at han har kommet seg til finalen på tross av farens død. Serien avsluttes med en takk fra White til alle trenere og deltakere, hvorpå Iaquinta og Chiesa stiller seg opp foran kamera for en klassisk «staredown.»²⁸

Episode 13

Denne finale-episoden sendes live i sin helhet fra kasinoet «The Palms» i Las Vegas. Før kampen mellom Iaquinta og Chiesa får vi se et kort videoklipp fra den siste uken, der de forbereder seg til kveldens høydepunkt. Iaquinta forteller om hvor rart det har vært å komme ut av huset og bo på hotell. Han forteller at han ikke er nervøs før finalen men ser heller på det hele som «business as usual». Chiesa filmes mens han løper alene i ørkenen. Samtidig forteller han om farens kreft og bortgang i løpet av serien. «I owe it all to him», sier Chiesa i det vi får se han møte moren og søsteren utenfor hotellet han bor på. Moren forteller gråtkvalt hvor stolt hun er av Michael og hvilken god sønn han er. Chiesa forteller at planen er å ta Iaquinta til bakken og kvele han til han besvimer eller gir seg. «I have a fire blazing inside of me, I'm gonna just let it all out», sier Chiesa selvsikkert i det han forteller hvordan han skal vinne. Vi ser her hvordan Chiesa sin spirituelle og følsomme familieside blir fremhevet i programmet. Familie har gjennom hele sesongen vært

---

28 En positur der fighterne stirrer hverandre inn i øynene for å se hvem som først kikker vekk.

nøkkelordet for å beskrive Chiesa. Dette blir understreket ettertrykkelig i sesongens siste møte med Michael. Vi ser også hvordan hans fatalistiske overbevisning om sin egen overlegenhet skinner igjennom i det han beskriver ilden som brenner inne i han. Noe poetisk forklarer Chiesa helt til slutt at «I wanna finish this chapter the way I want it to be written». Nok en erklæring om at det er han selv som velger om han skal vinne eller tape.

Chiesa ender opp med å vinne finalen allerede i første runde. Kampen forløper akkurat slik han beskrev den. Chiesa tar Iaquina ned og kveler han til han svimer av og dommeren stopper kampen. Michael takker alle sine lagkamerater og støttespillere gjennom sesongen i det Dana White erklærer han som «The Ultimate Fighter». Jeg legger spesielt merke til at trofeet, som er en gravert glassplate, ikke overrekkes av White selv men av en lettkledd fotomodell. Deretter får Chiesa nøklene til motorsykkelen sin av en offisiell representant for Harley Davidson. Helt til slutt er det Michaels mor som får siste ordet da hun gråtende forteller hvor stolt hun er av sønnen. Vinnerne Chiesa og Faber poserer foran kamera idet vi ser en reprise av Chiesa som kveler Iaquina i svime.

Konklusjon

Sjangre

The Ultimate Fighter Live er en sammenblanding av tv-overført sport, reality og såpeopera. Det er live-elementet som etter min mening gir det et preg av å være tv-sport. De forsøker hvertfall å nærme seg tv-sports-formatet ved å implementere direktesendte kamper, en egen sportsanker ved Jon Anik og ved hjelp av live-intervjuer mellom og etter kampene. Klassifiseringen av *The Ultimate Fighter* som reality er ganske åpenbar, i tillegg mener jeg *The Ultimate Fighter*-konseptet også har klare likhetstrekk med såpeoperasjangeren. Hvis vi ser på de åtte generiske karakteristikkene som kjennetegner såpeopera-sjangeren som Brown (1987) har utviklet, så ser vi at *The Ultimate Fighter* sammenfaller med de fleste. Selv om handlingen som utspiller seg inne i huset har en narrativ avslutning så har konkurransedelen og det faktum at dette er et konsept som sendes flere ganger i året et syklisk og repeterende preg. Det er altså en historie som gjentar seg, omtrent med den samme handlingen hver gang men med nye personer i rollene.

The Ultimate Fighter har også flere karakterer og hendelsesforløp. I tillegg til Faber og Cruz så spinnes det flere betydningsfulle historier rundt temaer som lojalitet, vennskap, alderdom, familie, prøvelser osv. Denne reality-serien har også et handlingsforløp som er parallelt med vår egen reelle tid, da hver episode er en oppsummering av uken som har gått. I tillegg inneholder den både kort og brå segmentering av forskjellige deler.

Når det gjelder vektlegging av dialog, problemløsning og intime samtaler så vises det en rekke intime samtaler og øyeblikk som har blitt fanget på kamera. Vennskapet mellom Chiesa og Sicilia i tillegg til Ogle og Saunders er eksempler på dette. Ved flere anledninger i løpet av serien får vi se deltakere gråte foran kamera og betro seg til publikum i tilståelsesmonologer eller adskilte intervjuer. Dette fører oss direkte over til neste punkt om sensitive, mannlige karakterer da vi får stifte bekjentskap med en rekke – i utgangspunktet hardbarkedede – menn som åpner seg opp og gir til kjenne en mykere side av seg selv.

Seriens eneste kvinnelige karakter Ronda Rousey er både mektig og svært profesjonell i verdenen utenfor da hun opptrer i kraft av sine meritter som mester i Strikeforce og vinner av en bronsemedalje i OL. Dette samsvarer med karakteristikken av kvinnelige helter i såpeopera.

Det siste punktet på Brown sin liste passer også utvilsomt til *The Ultimate Fighter*, da settingen for programmet utelukkende utspiller seg enten i huset eller på treningssenteret. *The*

Ultimate Fighter er altså etter min mening utvilsomt et hybridkonsept mellom tv-sport og såpeopera da de deler alle de samme sjanger-karakteristikkene. Denne «mannlige såpeoperaen» bruker også mange av de samme virkemidlene som såpeopera-sjangeren da den ønsker å vekke et følelsesmessig engasjement hos seeren gjennom identifikasjon og medfølelse med karakterene i programmet. Dette skjer blant annet slik O'Connor & Boyle (1993) peker på i sin artikkel ved en utstrakt bruk av nærbilder og ved bruk av allerede validerte og kulturelt betingede kjønnsidentiteter.

Maskulinitet

Det er også en form for hegemonisk maskulinitet som blir presentert i *The Ultimate Fighter*. I denne maskuliniteten verdsettes egenskaper som viljestyrke, arbeidsmoral, utholdenhet, disiplin, selvsikkerhet og selvstendighet. Samtidig ligger evnen til å slippe løs primitive instinkter og hente frem dyret inne i seg under alt dette. Det er en slags idealtilstand i grenselandet mellom villdyr og disiplinert soldat som er målet for mange av fighterne i serien. Ting som overhodet ikke blir godtatt er å vise svakhet, gi opp og å klage. Dette ser vi ved flere anledninger, spesielt i samhandlingen mellom Chris Tickle og Dominic Cruz der sistnevnte stiller spørsmålstegn ved Tickles mentale styrke og egenskap til å ikke gi opp. Hvis jeg skal peke på måter den hegemoniske *Ultimate Fighter*-maskuliniteten skiller seg fra den som råder ellers i sportsverdenen så må det være i den utstrakte graden det er tillatt å vise følelser. I Howard (2008) sin artikkel peker hun på at det er helt greit for fighterne i sesong 5 av *The Ultimate Fighter* å gråte så lenge det ikke er på grunn av frykt eller smerte. Dette ser vi også i min sesong av *The Ultimate Fighter*, der flere av deltakerne bryter sammen på grunn av mentalt press men allikevel ikke får passet påskrevet som jenter da de egentlig ikke fremstiller seg selv som svake ovenfor de andre.

The Televised Sports Manhood Formula

Når det gjelder *The Ultimate Fighter* sin relevans til The Televised Sports Manhood Formula så kan jeg konkludere med at også her sammenfaller de to på de fleste punkter. For det første er den autoritative sportkommentatoren Jon Anik en hvit mann. Også programmets øverste autoritet UFC-president Dana White er hvit. *The Ultimate Fighter* er også utvilsomt en mannsverden da Ronda Rousey er den eneste kvinnen som har en rolle i serien. Det skal nevnes at Michael Chiasas mor og søster er med i siste episode av serien, men dette er strengt tatt etter at handlingen er avsluttet inne i

huset. Foruten disse tre er det to modeller til stede under kampene. Aryanni og Brittany er såkalte «ring card girls» som poserer lettkledd med plakater i pausen mellom rundene. Aryanni og Brittany figurerer også i korte innslag mellom reklamepausene der de smiler og vinker til kamera mens de viser frem en ipad med internett-adressen til *The Ultimate Fighter* sin twitter-konto, facebook-side og hjemmeside. Det er også verdt å legge merke til at det er Brittany som fysisk overrekker trofeet til Chiesa etter at han blir erklært som vinner av Dana White. Disse to later ikke til å ha noen annen funksjon i programmet enn å være seksualiserte objekter og blikkfang for de mannlige seerne. Spesielt Brittany later til å opptre i funksjon av et trofé i det hun overrekker vinnerplaketten på Whites kommando.

Det at menn dominerer reklamen gjelder utvilsom for sponsorene, som representerer svært maskuline interesser som motorsykler og øl. Den siste nevnes riktignok kun i korte åndedrag mens motorsykkelprodusenten Harley Davidson stiller med flere mannlige representanter i sin tilstedeværelse i serien, blant annet skuespilleren Theo Rossi. Også når det gjelder hvite personer så er de i klart overtall i årets sesong, da det kun er et par av hjelpetrenerne som er av Afroamerikansk hærkomst.

At aggressive spillere er vinnere er også svært treffende for denne serien av åpenbare grunner. Vi ser ved flere anledninger at både Cruz og Faber verdsetter egenskaper som aggressivitet og de beskriver ofte fighterne sine som villdyr. Det at kommentatorene ofte inntar en holdning til vold som noe naturlig sier seg jo selv i denne sammenhengen, men jeg kan hvertfall understreke at den svært sjelden omtales i humoristiske vendinger. Det er også et stort fokus på å ofre seg selv og sin kropp i *The Ultimate Fighter*. Et godt eksempel er Mike Rio sin kneskade som han sliter med i deler av sesongen. Rio viser offervilje ovenfor Cruz da han allikevel fullfører treninger og kamper på tross av sin skade, og får ros for dette.

Denne offerviljen henger sammen med det å vise mot eller «guts». I gjennom samtlige sesonger av *The Ultimate Fighter* har det vært et kraftig fokus på det å aldri gi opp. Jeg føler at denne evnen til å grave dypt ned i sin egen sjel, eller «dig deep» som de sier, har noe å gjøre med det som motiverer dem som fightere. Hva er det som får disse mennene til å utsette seg for slike påkjenninger? Det er dette jeg har prøvd å nærme meg ved å klassifisere de forskjellige fighterens holdninger eller innstillinger til det å utøve MMA på profesjonelt nivå.

Gjennom de forskjellige fighter-intervjuene får vi vite at alle har forskjellige årsaker og drivkrefter som har brakt dem inn i MMA. Om de enten gjør det som et yrke, for å oppnå en forutbestemt skjebne, for å hulle eller motta respekt fra noen andre enn seg selv, eller om de bruker MMA som et redskap til å oppnå noe konkret i livet sitt så har alle en underliggende mening med hvorfor de gjør dette. Derfor har jeg forsøkt å klassifisere disse forskjellige innfallsvinklene i fire

kategorier – materialistisk, fatalistisk, spiritualistisk og praktisk – da jeg mener at motivasjonen til samtlige av fighterne kan tilskrives en eller fler av disse kategoriene. Jeg mener at måten fighterne fremstilles på henger sammen med denne underliggende motivasjonen. Spesielt Chiesa vies mye oppmerksomhet og beskrives nesten utelukkende i sammenheng med sin emosjonelle tilknytning til familien.

At sport er krig er kanskje den mest treffende delen av *The Televised Sports Manhood* Formula sett i sammenheng med *The Ultimate Fighter*. Krigs-metaforikken er svært utbredt i gjennom hele sesongen og fighterne omtaler kampene sine nesten konsekvent som «wars» eller «battles». Trenerne blir også omtalt som generaler og hærførere som skal lede dem inn i strid, og de beskriver ofte harde knyttneveslag som «bomber» eller eksplosjoner. Det hele toppe seg på et nesten komisk vis under «the coaches challenge» der Faber og Cruz konkurrerer mot hverandre i hinderløypen til den Amerikanske marinen. Her er det så mange våpen og eksplosjoner at det er vanskelig å følge med. Krigs-metaforikken her er rett og slett for åpenbar til å skulle tolkes på noen annen måte enn humoristisk eller ironisk.

Ritual

Jeg vil tolke den prosessen som deltakerne i *The Ultimate Fighter* må igjennom som et overgangsritual der målet er å bli innlemmet i de profesjonelle UFC-fighternes rekker. For å oppnå dette må de gjennom en rekke fysiske og mentale prøvelser. De må gå i gjennom et ekstremt trenings-regime, de må holde seg skadefrie, de må aldri gi opp eller vise svakhet og de må lære seg å temme men allikevel være i stand til å trekke styrke ut av sine dyriske instinkter. De må også gjennomgå den mentale prøvelsen det er å bli separert fra resten av samfunnet, samtidig som de må lære seg å mestre monotonien i dagliglivet på innsiden av huset. Cruz forklarer selv ved flere anledninger hvordan han tester elevene sine og forbereder dem på et liv som MMA-proff. Dana White understreker også betydningen av *The Ultimate Fighter* som et overgangsritual da han forklarer hvordan de vil være «bedre menn» etter at de kommer ut av huset.

Det er på mange måter evnen til å tøyse det dyriske inne i seg som er målet med dette rituallet. Allikevel må de være i stand til å slippe det løs og kontrollere det mens de går kamp i buret. Dette ser vi på måten de ofte beskriver seg selv og andre som «a beast» eller forklarer hvordan de skal slippe seg løs under kamp («unleash»).

Dette er spesielt interessant hvis man ser det i sammenheng med Hite (1981) sitt sitat om hvordan maskuliniteten til den moderne mannen formes og i stor grad undertrykkes av det moderne

samfunnet. Hite påpeker at samfunnet tvinger menn inn i institusjoner som frarøver de muligheten til å uttrykke uavhengighet, makt og kontroll. Det er derfor interessant å se *The Ultimate Fighter* som en institusjon hvor deltakerne får muligheten til å gjøre det motsatte.

Vi kan også se hvordan denne institusjonen søker å støte kvinnen bort fra seg i tråd med Fiske (1987) sin teori om fravær av kvinnen i narrativer konstruert rundt maskulinitet. Fiske forklarer at menn i slike narrativer ønsker å støte vekk eller avvise kvinner fordi kvinnens selvstendighet og seksualitet på et underbevisst nivå sees på som en trussel mot mennenes maskulinitet. Det er derfor interessant å se hvordan deltakerne i *The Ultimate Fighter* avviser Ronda Rousey da hun kommer på besøk i huset. Som gjestetrener blir hun godtatt og respektert i form av sin status som verdens beste kvinnelige MMA-utøver og bronse-medaljist fra OL, men i det hun trer inn i mennenes sosiale sfære trekker de seg unna og ignorerer henne. Om dette er fordi de er «redde» for henne på et fysisk eller mentalt nivå er ikke godt å si. Selv hevder de at de har vært så lenge inne i huset at de ikke lenger vet hvordan de skal omgås en kvinne.

Kitsch

Når det gjelder klassifiseringen av MMA som kitschsport så er det mange åpenbare elementer man kan trekke frem. Først og fremst er dette som allerede tidligere nevnt en sport som er konstruert for og av tv-bransjen. Den er spektakulær, ekstrem og har mange fargerike personligheter som publikum kan identifisere seg med. Mye av «show-preget» rundt avviklingen av de faste UFC-stevnene finner vi igjen i Amerikansk fribryting, der man for eksempel også har blinkende lys og musikk i det fighterne entrer arenaen. MMA har også sterke bånd til fribrytingen med tanke på det tekniske aspektet av bryting som en disiplin innenfor MMA. I tillegg så finnes det også flere eksempler på fribrytere som har gått over til MMA og omvendt.

I debatten om idrettens brutalisering er det interessant å legge merke til hvordan skader i MMA sees på med veldig forskjellige øyne, enn i andre idretter som for eksempel fotball. I MMA vil det å vise at man er skadet være et tegn på svakhet, og man står i fare for at dommeren stopper kampen. I andre lagidretter derimot vil man ofte overdrive og late som om man er skadet for å oppnå en fordel for sitt eget lag.

Sammenhengen mellom MMA og klassetilhørighet i samfunnet gjør også at den ligner på fribryting: som vi ser av deltakerne i *The Ultimate Fighter* så er dette en sport som tiltaler mange fra de lavere samfunnsklasser. En overvekt av deltakerne forteller om harde kår under oppveksten som på en eller annen måte har hjulpet dem eller fått dem inn i MMA. Jeg vil også driste meg til å tippe

at MMA i likhet med fribryting er mest populært blant publikum fra arbeider- og middelklassen uten at jeg kan vise til konkrete tall om dette.

Narrativ struktur

Hvis man skal kikke nærmere på *The Ultimate Fighters* bruk av myter i sin narrative struktur så er det spesielt bruken av binære motsetninger (Fiske 1987: 131) som er interessant for min del. De mest utpregede motsetningene i denne serien er ung:gammel, erfaren:uerfaren, bokser:bryter, vill:kontrollert, rå styrke:teknikk og frihet:struktur. Disse motsetningsparene brukes ofte fra produsentenes side til å lage en oppsats til ukens kamp der de er innlysende og åpenbare for seeren. Et godt eksempel er kampen mellom den 21 år gamle Justin Lawrence og 33 år gamle Marcello i tredje episode, som blir omtalt som «oldschool versus newschool». I denne kampen ser vi tydelig hvordan produsentene vektlegger motsetningsforholdet mellom det fremadstormende boksetalentet Lawrence og den meritterte og erfarne jiu-jitsu-mesteren Marcello.

Et annet aspekt ved den narrative strukturen er mytologiseringen av disse 16 fighterne. Samtidig som *The Ultimate Fighter* er et overgangsritual så er det også en mytologiserings-prosess der de transformeres til MMA-stjerner på grunnlag av sine prestasjoner i serien. Siden vi får mulighet til å lære utøverne å kjenne på andre premisser så settes det i gang en prosess der de får økt popularitet og etterhvert kjendisstatus.

Jeg vil til slutt bruke Vladimir Propp (1968) sin teori om rollefordeling og funksjoner innenfor en narrativ struktur til å analysere de forskjellige karakterene i *The Ultimate Fighter*. Alle de 16 deltakerne kan beskrives som både helt og skurk. Dette mener jeg avhenger av øyet som ser og hvem seeren velger å heie på. Ideelt sett blir altså den tapende parten til en skurk, og den seirende fighteren som går videre i konkurransen får heltestatus. Det er allikevel Michael Chiesa som for meg fremstår som den mest utpregede helteskikkelsen da han på tross av sin fars død klarer å overvinne alle sine motstandere og går av med seieren helt til slutt. Chris Tickle blir også etter min mening fremstilt mer skurkaktig enn de andre da det helt fra begynnelsen av stilles spørsmål ved hans mentale styrke. Tickle er også en uokråke som utsetter de andre deltakerne for flere skøyerstreker i løpet av serien. Han blir på denne måten en slags oppvigler, en som hele tiden bryter den harmoniske, monotone tilstanden som hersker i huset. Jeg synes også Justin Lawrence til tider fremstår mer som en skurk enn de andre da han oppleves som den mest umodne og arrogante. Både Tickle og Lawrence kan også spille rollen som falske helter i denne sammenhengen.

Jeg vil si at det er ankermann Jon Anik som spiller rollen som *giver* i *The Ultimate Fighter*-

serien. Anik som representerer tv-mediet, selve maskineriet rundt konkurransen er den som «gir» deltakerne muligheten til å delta på den mytologiserings-prosessen og det overgangsritualet som er *The Ultimate Fighter*. I den forstand bli altså Anik «døren» som fighterne må gå igjennom for å tre inn i UFC-kjendisenes rekker. De som fungerer som hjelpere i *The Ultimate Fighter* er utvilsomt de to trenerne Urijah Faber og Dominic Cruz. Det er disse som skal støtte deltakerne og lede dem gjennom reisen fra amatør til profesjonell.

Det er etter min mening Ronda Rousey og de to modellene Brittany og Arianny som spiller rollen som prinsessen. Kanskje spesielt Rousey siden hun fremstår som noe uoppnåelig og intimiderende for deltakerne, som knapt tør å snakke med henne. Modellene Brittany og Arianny er også utenfor fighterens rekkevidde da de kun er tilstede utenfor buret mellom omgangene på kampkveldene. Det er også verdt å legge merke til hvordan det er den ene modellen Brittany som overrekker trofeet etter finalen i episode 13. På dette tidspunktet har også de to modellene flyttet seg på innsiden av buret og står sammen med vinneren Chiesa. Til slutt er det prinsessens «far» og oppdragsgiver Dana White som gestalter de to siste rollefunksjonene i denne reality-serien. White, som er den øverste autoriteten i *The Ultimate Fighter*, er den som gir dem oppdraget som det hele dreier seg om, nemlig å vinne konkurransen. White fungerer også som prinsessens far da han overrekker vinner-trofeet i finalen via modellen/prinsessen Brittany. I denne scenen ser vi tydelig hvordan White peker på Brittany i det hun overrekker trofeet mens han sier «you win the trophy». Dominic Cruz kan også fungere i rollen som prinsessens far da det er han som tar med seg Ronda Rousey på trening. Vi ser også hvordan Cruz setter seg i bilen sammen med Rousey og spinner avgårde etter hennes opptreden som gjestetrener.

Oppsummering

Denne reality-serien er akkurat det man blir fortalt i introduksjonen til første episode: «a quest to become a legend». Den er et overgangsritual der deltakerne testes og lærer seg å temme villdyret inne i seg. For å klare dette må de ty til en hegemonisk maskulinitet som i stor grad er bygd opp rundt begreper som svarer til deler av the Televised Sports Manhood Formula og som er veldig lik allerede eksisterende former for hegemoniske maskuliniteter innenfor idrettsverdenen. Jeg vil hevde at det mannsidealet som presenteres i *The Ultimate Fighter* skiller seg fra allerede eksisterende mannsidealene ved at det gir større rom for å vise følelser. Dette kan vi se i løpet av sesongen der flere av fighterne er i ferd med å bryte sammen mentalt, allikevel blir de ikke fremstilt eller beskrevet som hverken svake eller «jentete». Det er også verdt å legge merke til hvordan

kameratskap blir satt på prøve i serien da Cruz vil at Sicilia skal avsløre kompisen svakheter, allikevel velger han å være lojal mot kameraten Chiesa. Ut i fra dette kan man hevde at den nye maskuliniteten som fremstilles i denne serien også verdsetter vennskap og lojalitet, stikk i strid med det man finner i the Televised Sports Manhood Formula om at «good guys finish last». *The Ultimate Fighter*-maskuliniteten inneholder altså verdier som lojalitet, respekt, disiplin, viljestyrke og utholdenhet. Dette idealet er etter min mening på mange måter representativt for en mer nyansert hegemonisk maskulinitet enn den som har regjert innenfor mer tradisjonelle idretter og kitschsporter.

Kilder

Analysemateriale

Zuffa Inc. (2012): *UFC: The Ultimate Fighter Live! Cruz vs. Faber* [DVD] (USA).

Litteraturliste

Aslama, Minna, & Pantti, Mervi (2006). Talking alone: Reality TV, emotions and authenticity. *European Journal of Cultural Studies* 9 (2) (s. 167-184).

Barthes, Roland (1973): *Mythologies*. London: Paladin.

Biressi, Anita, & Nunn, Heather (2005): *Reality TV: Realism and revelation*. London: Wallflower Press.

Brooks, Peter (1976): *The Melodramatic Imagination*. USA: Yale University Press, New Haven.

Brown, Mary Ellen (1987): «The Politics of Soaps: Pleasure and Feminine Empowerment.» *Australian Journal of Cultural Studies* 4: 2 (s. 1-25).

Connell, Raewyn (1996): *Masculinities*. Australia: Allen & Unwin.

Dahlén, Peter (2008): *Sport och medier. En introduktion*. Kristiansand: IJ-forlaget.

Fiske, John (1987): *Television Culture*. New York: Routledge.

Hite, Shere (1981): *The Hite Report on Male Sexuality*. London: Macdonald.

Howard, Kristen (2008): *Cry for the Camera, But Don't Tap in the Octagon*. Oppgave, Simon Fraser University.

Lopate, Carol (1977): «Daytime Television: You'll Never Want to Leave Home.» *Radical America* 2 (s.33-51).

Mellencamp, Patricia (1985): «Situation and Simulation: an Introduction to 'I Love Lucy'.» *Screen* 26: 2 (s. 30-40).

Messner, Michael, Dunbar, Michele, & Hunt, Darnell (2000): The Televised Sports Manhood Formula. *Journal of Sport and Social Issues*, 24(4) (s. 380-394).

Modleski, Tania (1982): *Loving with a Vengeance: Mass Produced Fantasies for Women*. London: Methuen.

Murray, Susan (2004): «I think we need a new name for it: the meeting of documentary and reality-TV». *Reality TV: Remaking television culture* (s.40-56). New York: New York University Press.

O'Connor, Barbara og Boyle, Raymond (1993): «Dallas with balls: televised sport, soap opera and male and female pleasures.» *Leisure Studies* 12 (s. 107-119).

Propp, Vladimir (1968): *The Morphology of the Folktale*. Austin: University of Texas Press.

Snowden, Jonathan (2008): *Total MMA: inside ultimate fighting*. Canada: ECW Press.

Whannel, Garry (1992): *Fields in vision: Television sport and Cultural transformation*. London: Routledge.

Østbye, Helge, Helland, Knut, Knapskog, Karl og Larsen, Leif Ove (2002): *Metodebok for mediefag 2 utgave*. Bergen: Fagbokforlaget.

Nettsider

Wikipedia, tilgjengelig:

http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page

ESPN Magazine sin hjemmeside, tilgjengelig:

<http://espn.go.com/espn/bodyissue>

The Ultimate Fighter på facebook, tilgjengelig:

<https://www.facebook.com/TUF?ref=ts&fref=ts>

«Inside The Ultimate Fighter» på twitter, tilgjengelig:

<https://twitter.com/InsideTUF>

«The Ultimate Fighter on FX» på twitter, tilgjengelig:

<https://twitter.com/TUFonFX>

UFC sin hjemmeside, tilgjengelig:

<http://www.ufc.com/>

The Ultimate Fighter sin hjemmeside, tilgjengelig:

<http://www.ultimatefighter.com/>